

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. október 8.

bb 1. időjárás jelentés

hmé/m/hk

1961. október 8.

a meteorológiai intézet jelenti október 8-án, vasárnap délben 12 órakor:

nyugaton és délen eső

európa nyugati és déli felében enyhé, de szeles, csapadékos az idő. az északi és keleti részek felett szárazabb, csendesebb időjárás maradt uralkodni.

hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak, a dunántul nagy részében esővel. számottevő csapadék csak a kapuvár-pécs vonaltól nyugatra eső vidéken hullott, ahol általában 3-7 mm-t mértek. a hőmérséklet a nap folyamán a dunántulon 16-21, máshol 20-22 fokig emelkedett, ma hajnalban nyugaton 10-14, keleten 8-12, az északkeleti megyékben néhány helyen pedig 5-8 fokig süllyedt. a napsütés időtartama a dunántul északnyugati részében egy óra körül volt, máshol általában 5-10 óráig át sütött a nap. ma délelőtt a dunántulon kisebb esők voltak. sokfelé élénk délkeleti szél volt, ami a győr-szeged vonalban helyenként csaknem viharszerű erősséget is elért. a hőmérséklet 11 órakor a dunántulon általában 12-16, az ország többi részében 16-22 fok között volt.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 16,8 fok volt, 3,6 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

budapesten vasárnap délben 12 órakor a hőmérséklet 18 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 mm.

várható időjárás hétfőn estig: felhőátvonulások, több helyen, főként az ország nyugati és déli részén eső. mérsékelt, helyenként élénk délkeleti-déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-13, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 17-21 fok között.

a duna vízállása vasárnap reggel budapestnél: 124 cm.

/mti/

-1-

Lu

bb 2. a krumplibocitól a magnetofonig - a viharosarki iskolák gazdag politechnikai kiállítás a békéscsabán

vid sze szb hk

1961. október 8.

a békéscsabai kállai éva uttoróházban megnyílt békés megye iskoláinak felnőtteket és gyermekeket egyaránt vonzó, második politechnikai kiállítás. a meglepően gazdag kiállítás ötletesen szemlélteti az óvodások, az általános- és középiskolások gyakorlati nevelésének figyelmet érdemlő eredményeit. négy nagyobb teremben és egy tágas folyosón láthatók a szorgos és ügyes gyermekkezek munkái, az óvodások krumplibocijától és gyöngykalárisától kezdve a szerszámokig, butorokig, ruháig, repülő-, hajómodellekig és rádióig. nehéz kiválasztani a tányok kézimunkái közül, hogy melyek a legszebbek: az oroshazi leánygimnazisták egész szobafalat átérő „írásos”, terítője, mozaikos falvédője, a gyomaiak csipke- és kézimunka parádéja, vagy a sarkadi, a gyulai, a békéscsabai és a hunyai iskolásleányok színpompás diszpárnái, gyönyörű zsebkendői, terítői, apró zinyogai? külön termet szenteltek a mezőgazdasági szakköröknek és az ipari kisműhelyeknek, a békécsi, a mezőhegyesi és szeghalmi diákok tanulóterületük, ifjúsági termelészövetkezetük pompás terményeit: óriási répákat, napraforgót, spárgatököket, öt méteres cirkot, kendert, szudáni füvet, s egyéb zöldséget, takarmánynövényt mutatnak be. a gyomai gimnazisták asztalos munkáremekével, a szarvasi gimnazisták pedig saját készítésű magnetofonnal keltenek feltűnést. /mti/

--

bb 3. szarvasbikák hatalmas párviadala a balatonendréd-i erdőben

i vid ká szb ká

1961. október 8.

nem mindennapos párviadal zajlott le a napokban somogy megyében, a balatonendréd-i erdőben. két párját féltő hatalmas szarvasbika akaszkodott össze és a hosszú küzdelem az egyik bika halálával végződött. a tizes agancsot hordozó szarvasbika a küzdelem hevében olyan szoromsáttlenül esett, hogy csigolyáját törte, a másikat pedig a nagy zajra odasiető vadászok lőtték agyon. az agancsok annyira összefonódtak, hogy nem lehetett széjjelválasztani. így a két koponyával együtt főzik ki az agancsokat és a ritka trófeát múzeumnak ajándékozzák. /mti/

--

14.15.

- 2 -

Lal

bb 4. bányásztársai segítségével tizenöt év után újra járni tanult a bémult lábu kara Mihály

vid szf/te szb bi

1961. október 8.

megható esemény történt a napokban piliscsében, a dorogi szénmedence kis községében. a dorogi szénbányászati tröszt dolgozói felkeresték kara Mihály nyugdíjas bányászt, hogy segítsék újból járni tanulni. kara Mihály ugyanis 15 évvel ezelőtt erősen megfázott a bányában, s lábizületei súlyosan megbetegedtek. noha gondos orvosi kezelésben részesült, mégis mindkét lába megbémult, úgyhogy nem tudott többé járni. a beteg ember családja nemrég olyan szakkönyvhöz jutott, amely rajzokat között bémult izületű betegeknek való uffajta járókocsiról. ilyen járókocsit azonban nem készítenek Magyarországon. molnár Istvánnak, a dorogi járási tanács egészségügyi osztálya munkatársának közbenjárására a dorogi szénbányászati tröszt segített egykori dolgozóján. előteremtette a járószerkezethez szükséges anyagot, a 8-as aknán pedig, ott, ahol egykor kara Mihály hosszú évekig dolgozott, elkészítették a járókocsit, s elvitték neki. tizenöt év után most újra járni tanult az eddig ágyhoz kötött ember. az orvosi vélemény szerint is megfelelő járókocsiban, szabályozható maknkóra támaszkodva, kerekének segítségével lépked. a dorogi bányászok az ügyesen megszerkesztett járógéppel visszaadták beteg társuk életkedvét. /mti/

--

bb 5. őszi tárlat hódmezővásárhelyen a muzeumban - kiállítás a rákóczi tsz-ben

vid szb hk

1961. október 8.

vasárnap a hódmezővásárhelyi tornyai járó muzeumban ünnepélyesen nyílt meg a nyolcadik őszi tárlat. a hagyományos kiállításon 72 - tulnyomórészt fiatal szobrásznak, festőnek és grafikusnak a hódmezővásárhelyi művésztelepen készült legszebb új alkotásai közül 200-at mutatnak be. az alkotások az alföldi táj szépségeit, az alföldi emberek életét, a közös, nagyüzemi gazdaságokban dolgozó parasztemberek munkáját ábrázolják.

az őszi tárlat alkalmából tornyai-émlékplakettel tüntették ki német Józsefet, a fiatal tehetséges hódmezővásárhelyi festőművészt, aki néhány évvel ezelőtt végezte a képzőművészeti főiskolát.

ugyancsak vasárnap a hódmezővásárhelyi rákóczi termelészövetkezet művelődési termében a helyi képzőművészek tsz-vonatkozású alkotásaiból rendeztek kiállítást. /mti/

--

15.50

2 16 35

- 3 -

Marko

bb 6. virágzik a pampák füve az ujszegedi vészkertben

vid szb hk 1962. xxxx 1961. okt. 8.

a szegedi tudományegyetem ujszegedi f vészkertjében virágzik egy érdekes egzotikus növény, a pampák füve, a délamerikai füves puszták sajátos növénye most első ízben nyílik szegeden. fűbokorból kiemelkedő két méter magas száron 30 centiméter a hosszúságú árvalányhajszzerű virágokat sokan megcsodálják. a pampák füve egyben az ősz hirnöke is, mert ezüstös fehér virágai hazájában is akkor láthatók, amikor a nappalok megrövidülnek. /mti/

bb 7. ünnepség békéscsabán az ndk megalakulásának 12. évfordulója alkalmából

vid szb hk 1961. október 8.

a magyar és szlovák nemzetiségű lakta békéscsabán vasárnap a városi tanács dísztermében ünnepséget rendezett a hazafias népfront az ndk megalakulásának 12. évfordulója alkalmából. a zsufolásig megtelt teremben megyesi dezső, a szakszervezetek megyei tanácsának szervezőtitkára emlékezett meg a baráti kelet-német ország tizenkét éves fejlődéséről. az ünnepségen résztvett Hermann köhn, a német demokratikus köztársaság magyarországi nagykövetségének kulturattasója is. /mti/

bb 8. magyar-német barátsági nap várpalotan

vid szb hk 1961. október 8.

a német demokratikus köztársaság megalapításának 12. évfordulója alkalmából vasárnap magyar-német barátsági napot rendezett várpalotán a hazafias népfront városi bizottsága. a „jó szerencsét, művelődési házban délelőtti ünnepséget tartottak, ahol Paul Schöber, az ndk kulturális és tájékoztatási irodájának vezetője emlékezett meg az ndk politikai és gazdasági eredményeiről.

az ünnepséget követő műsorban a várpalotai bányász művészegyüttesen kívül berlini művészek is közreműködtek. /mti/

16.10

17. - R

Polk

- 4 -

bb 9. nagy sikerrel szerepelt orosz lányon az ndk állami faluegyüttese

t vid hné vm hk 1961. október 8.

vasárnap délután orosz lányon a vājartanuló iskola művelődési házában lépett fel az ndk hazánkban tartózkodó állami faluegyüttese. a műsor előtt rövid ünnepségen emlékeztek meg az orosz lányi bányászok az ndk születésének 12. évfordulójáról. nagy Lajos, a hazafias népfront városi bizottságának titkára méltatta az ndk eredményeit, fejlődését. a nagyszerű délutánon részt vettek az orosz lányi új erőmű kazánjainak szerelését irányító német mérnökök, szakmunkások családjukkal együtt. /mti/

bb 1p. hangverseny bikalon

vid vm hk 1961. október 8.

a mágoctsi földművelőszövetkezet Kodály kórusa és a mohácsi szimfonikus zenekar vasárnap este a Liszt-Bartók évforduló alkalmából nagyszerű ünnepi hangversenyt rendezett a bikali állami gazdaság művelődési házában. /mti/

bb 12. tizenöt ezren látogatták a pécsi múzeumi hét kiállításait - kétezren hallgatták a múzeumi hét előadásait

vid vm hk 1961. október 8.

a pécsi Janus Pannonius múzeumban első ízben megrendezett múzeumi hét, amely vasárnap este zárult, nagy sikert aratott. az öt kiállítást tizenöt ezren nézték meg, egy hét alatt, közöttük jelentős számban komló, mohács város és a baranyai falvak lakosai, iskolások. sokan ismerkedtek meg a baranyai múzeumi kultúrával az Ibusz szervezésében pécsre látogató idegenek, köztük külföldiek is. különösen nagy érdeklődést váltott ki a régészeti osztályon a magyar nemzeti múzeum legféltettebb kincsei közül ez alkalommal pécsre hozott rákóczi serlegek, valamint a mozgalmi osztály első önálló kiállítása, amely az 1918-1921 közötti évek baranyai forradalmi eseményeinek adta keresztmetszetét.

/folyt. köv./

18.50

M. K. R.

- 5 -

M. K. R.

/bb 12. tizenötzren....1.folyt./vm

a művészettörténeti osztály tizennyolcadik-tizenkilencedik századi képgyűjteményéből, a természettudományi osztály pedig a mecsek hegységhez, baranya természeti tájaihoz kapcsolódó érdekes leletekkel jelentkezett.

a kiállításokhoz kapcsolódva előadásorozatot is rendezett a pécsi janus pannónius muzeum, ezeken több mint kétezren hallgattak régészeti, természettudományi előadásokat, illetve a baranyai nemzetiségű néprajzához, a baranyai munkásság küzdelmeihez, a pécsen és baranyában végzett római-kori kutatásokhoz és a tizenkilencedik század európai festészeti irányaihoz kapcsolódó előadásokat./mti/

- . -

bb 11. doktorrá avatás a pécsi tudományegyetemen

vid vm hk

1961. október 8.

a pécsi tudományegyetemen vasárnap harmincnegyzet - többségben levelező - hallgatót avattak doktorrá. a hallgatók közül ketten, dr. román lászlóné könyvtári dolgozó és dr. galabár tiber, a pécsi városi tanács vb. titkára, suma cum laude fokozattal végeztek. az újonnan avatott doktoroknak dr. bihari ottó a pécsi állam- és jogtudományi kar dékánja kívánt sok sikert./mti/

- 6 -

18.55

1950. 2.
/Kk

bb 13. fogadás a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülésén részvevő külföldi vendégek tiszteletére

t hi/tm/vl li

1961. október 8.

az elnöki tanács és a forradalmi munkás-paraszt kormány vasárnap este a parlament vadásztermében fogadást adott a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülésén eugénie cation-nak, az ndn elnökének vezetésével résztvevő külföldi vendégek tiszteletére. a szívélyes, baráti légkörben lezajlott fogadáson résztvett dobi istván, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, a minisztertanács elnöke, kiss károly, az elnöki tanács titkára, dr. münnich ferenc államminiszter, rónai sándor, az országgyűlés elnöke, komocsin zoltán, a népszabadság szerkesztőbizottságának vezetője, nagy dániel, az elnöki tanács elnökhelyettese; jelen volt az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanácsnak és akormánynak számos tagja, politikai és társadalmi életünk sok ismert személyisége. résztvettek a fogadáson a magyar nők országos tanácsának képviselői. jelen volt a budapesti diplomáciai testület számos vezetője és tagja./mti/

- . -

v e g e

0.2.15

1.32 R
Kk

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. október 9.

bb 1. minden eddiginél magasabb tanulólétszám a budapesti iskolákban - az oktatási év kezdetének fővárosi tapasztalatai

i vt/vl fm

1961. október 9

a fővárosi tanács oktatási osztályán tájékoztatták az mti munkatársát az 1961/62-es tanév indulásának tapasztalatairól. elmondották, hogy a fővárosi iskolák döntő többségében idejében befejezték a felújítási, tatarozási munkákat. így zavartalanul kezdezték meg az oktató-nevelő munkát. a budapesti iskolákban még nem volt ilyen magas a tanulólétszám, mint az idén: az általános és a középiskolákban több mint 270 ezer diák tanul. az előző évekhez képest kevesebb pedagógust helyeztek át, csökkent tehát a fluktuáció, mindinkább stabilizálódnak a tantestületek, ez különösen fontos a nyugodt, folyamatos munka, a pedagógiai egység erősödése szempontjából.

új vonása az 1961-1962-es tanévnek az úgynevezett kisszakaszos rendszer kötelező bevezetése az általános iskolák alsó tagozatában. gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy az első osztályosokat a másodikban is ugyanaz a nevelő tanítja, a harmadikban veszi át a gyerekeket egy másik pedagógus, s ugyanaz tanítja őket a negyedik osztályban is. ez a módszer különösen jelentős a gyerekek személyiségének megismerése szempontjából, egyben alkalmas arra is, hogy segítse az iskolai és a családon belüli nevelés összehangolását, egységes alapokra helyezését.

mind az általános, mind a középiskolákban előtérbe helyezik a világnézeti nevelés színvonalának emelését, a közösségi nevelést. az alapelv az, hogy a pedagógusok a valóság alapos, logikus megismertetésére törekedjenek minden tanítási órán. fontos feladat a gyakorlati oktatás nevelési módszereinek gyűjtése, elemzése, valamint, hogy a tanulók fizikai munkájában rejlő nevelési lehetőségeket a pedagógusok sokoldalúan használják fel a fiatalok jellemének formálásánál.

az oktatási osztály munkatervében szerepel az is, hogy szigorúan ellenőrzik az iskolákban a tanévnyitó miniszteri utasításokban foglalt rendelkezések végrehajtását. segítik a gyakorlati oktatásban részesülő tanulókkal foglalkozó munkások pedagógiai ismereteinek gyarapítását.

/folyt.köv./

62 2
/12

bb 1. /minden eddiginél ... 1. folyt./ vl

részükre írásos anyagot állítanak össze, amit megküldenek minden üzemnek, ahová a diákok gyakorlati munkára járnak. a fővárosi általános és középiskolákban már több mint 60 „munkás-pedagógus”, foglalkozik a tanulók műszaki-gyakorlati képzésével. a tantestületeknek ezek az új tagjai 4 éves tanfolyamon szerzik meg a pedagógiai képesítést.

most dolgoznak a politechnikai tanácsok működési szabályzatának összeállításán, ebben meghatározzák többek között azt is, milyen legyen a szülői munkaközösség és a politechnikai tanács kapcsolata, együttműködése. /mti/

bb 2. kéthetes késés a madárvonulások „menetrendjében”, : a fecskék még mindig bucsuzkodnak, szokatlanul népesek maradtak a nádasok

i cs/j/vl ká 1961. október 9

a madárvilág mozgásán is tapasztalható a rendkívül hosszúra nyúlt, s szinte még mindig nyáriás időjárás hatása. a gólyák többsége ugyan már augusztus végén utrakelt, de a kisbalatoni gólyák még maradtak. a füsti és parti fecskék a lakott területekről kihúzódtak a nagyobb vizek: a balaton, a velencei tó nádasába és a nyírségi tavak vidékére, ahol az éjszakai lehülés enyhébb, több száz as csoportokban csivitelnek, bucsuznak a hazai tájtól. pedig „normális”, években ilyenkor már az afrikai partokon készülődtek a teletésre. szokatlanul népesek maradtak a szittyós, nádas „vadvizországek”, is: az itt költő gázlómadarak nagyrésze még mindig halogatja a költözést. ugyanakkor az északi országokból délnek vonuló vizimadarak, amelyek rendszerint szeptember végén, október elején ellepik a szabad vizek vidékeit, többnyire meg sem szállnak, átvonulnak felettünk.

észak- és északkelet-európából a szokottnál nagyobb számban érkeztek az idén a seregélyek. a madártani intézethez érkezett jelentések szerint a múlt napokban megfigyelték egy kilométer hosszú és 20 méter széles seregély-seregélyt. ezt a jó rovarpusztító madarat az északi országokban kedvelik, és mesterséges odvak, madárházak kihelyezésével segítik a szaporodását. mikor azonban több-czres csoportokba verődve, vándoruttra indul a seregély, kártékonyvá válik: közép-európában a szőlőt és az egyéb bogyósgyümölcs-féléket vágja, a déli országokban pedig főként az olajfa-ültetvényeket.

/folyt.köv./

bb 2. /kéthetes késés a madárvonulások ... 1. folyt./ vl

szeptember végén megérkeztek hazánkba az első vadliba-csapatok. egyes vidékeken már vannak 200-300-as csoportok is, a szokottnál azonban sokkal gyéresebb az idei libavonulás. a szakemberek szerint nem is a víz hiányzik nekik elsősorban, hanem a j zöld legelő.

bár a szovjetunióban, Lengyelországban fészkelő csókák és varjak tömegesen érkeznek már, a madárvilág mozgásában tapasztalható általános jelek hosszú ószt ígérnek. /mti/

bb 3. az izotóp, mint „fonalór”, - érdekes kísérlet a textiliparban az izotóp felhasználására

i sz/gg/vl vg 1961. október 9.

a pamutiparban a fonalgártás első folyamatánál, a kártolás után, a gyötből fátyol, majd több fátyol egyesítésében ujjnyi vastagságú, szinte végtelen hosszú cső, úgynevezett bundatekerics képződik. ennek egyenletes vastagságától nagymértékben függ a fonal, illetve a pamutzövet minősége, de ezt mindeddig nem tudták megbízhatóan ellenőrizni. az ujjpesti magyar pamutiparban például a naponta készülő 200-250 tekerics-köteg közül mindössze egyet mértek le és hosszadalmas, bonyolult számítással következtettek arra, hogy a kivánt vastagságú fonal elkészíthető-e belőle. ezért fogadták örömmel a magyar pamutiparban az optikai kutató intézet ipari kutatási osztályának azt a z ajánlatát, hogy a biztonságosabb, folyamatos mérés kialakításában segédkeznek. a kutatók izotópos vizsgálattal próbálkoztak. az előfonó gépre a tekericsfőlé helyezték az izotópos „fonal-órt”, s az egyszerre 7-8 centiméteres daraboknál az átsugárzás után grafikonon jelezte a vastagság adatait. így a kísérletnél folyamatosan ellenőrizhették, hogy egyenletes-e pamut-tekerics és könnyen észrevehették, mikor kell a gép egy-egy alkatrészén módosítani.

a műszer rendszeres használata - amely már az első próbáknál igen jónak bizonyult - anyagtakarékossággal is jár majd, mert az eddig alkalmazott súlymérési módszernél a leszakított és megmért tekerics a hulladékba került, a munkafolyamatot előlről kellett kezdeni, s így az anyag egy része „elporlódot”, a magyar pamutiparban folytatott kísérlet egyébként a hazai textilgyártásban az izotóp alkalmazásának első üzemi próbálkozását jelenti. /mti/

bb 4. variálható butor cseresznye és habos-okumé furnéros kender-
pozdorjából

vid te vm ki

1961. október 9.

a makói butorgyárban a legkorszerűbb anyagokból, a leg-
modernebb formájú, variálható szobabutorok sorozatgyártását
kezdték meg. a butorok alapanyaga szegeden készülő kenderpozdor-
ja lemez, amit cseresznyefa és habosminta trópusi okumélemez kom-
binációjával borítanak. a butorok belső felülete mahagónilemez.

a tizenöt darabból álló garnitúra kivitelezése is megfelel
a legmodernebb követelményeknek. a kárpitozott kis rekamiék
háromféleképpen, például sarokra is helyezhetők könyvvállványnak
is használható éjjeliszekrények közébeiktatásával, a társalgó asztal
megfelel kisebb íróasztalnak is. ezenkívül háromajtós szekrény,
kárpitozott székek, fotelok és más hasznos darabok tartoznak a
berendezéshez. a modern butordarabokat a makói üzem műszaki dolgo-
zói tervezték. jövőre csaknem ezer ilyen garnitúra, tehát összesen
mintegy tizenötezer butordarab kerül ki a kis makói üzemből.
/mti/

bb 5. szemléltetőeszközök táráat létesített a tit pécsent

vid fm/ke vm fm

1961. október 9.

a tit baranya megyei szervezetének és a szakszervezeteknek
az együttműködésével az idén 12 bányászakadémiát indítottak be pé-
csent. a tit gondoskodott arról, hogy a most következő oktatási
évadban a korábbi tapasztalatok felhasználásával javítsák az
előadások színvonalát, így az előadások tematikáját mindenütt a
hallgatók kívánságainak figyelembevételével állították össze, az
őket legjobban érdeklő kérdésekről. az előadásokhoz szemléltető
eszközök táráat is létesített pécsent a tit baranya megyei szervez-
te, ahonnan keskenyfilmvetítőt közgyűjteményt, térképeket kölcsö-
nöztek az előadó tanároknak. /mti/

- 4 -

bb 6. huszdekás fürtöket hoznak az ujonnan nemesített csemege-
szőlő-fajták

vid ká/j

1961. október 9.

a szőlészeti kutató intézet mathiasz jánosról elnevezett
kecskeméti telepén csaknem 7000 magonc közül válogatták ki az 50
új csemege-szőlő-fajtajelöltet. a nemesítésnek az volt a célja,
hogy a jelenlegi étkezési fajtáknál korábban érő, zamatosabb és
a szállítást jobban bíró hibrideket állítsanak elő. az új fajta-
jelöltek - amelyek egyrésze az idén hozott először termést - meg-
felelnek a követelményeknek. a legkorábban érő csabagyöngyénél
öt-hat nappal korábban szedhetők, a fürtök szépek, fejlettek, az
új csemege-szőlők 15-20 dekás, ropogós bogyóju fürtöke
neveltek. a kocsis jános és mathiasz jános szőlőfajlainak
kereszteléséből származó 4 legjobb fajta-jelöltet az idén elszapo-
ritják. /mti/

- 5 -

bb 7. befejeződött a nemzetközi demokratikus nőszövetség
budapesti tanácsulása

-lm li

1961. október 9.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanács-
ulása hétfőre virradó éjjel befejezte munkáját.

a parlamenti fogadás után kévess el éjjel előtt ült össze
a plenáris ülés. a tanácskozás előtt a budapesti fiatalok képviselői
köszöntötték a küldötteket.

az éjszakai tanácsülés fontos határozatokat fogadott el a
nők helyzetéről, s az időszaki nemzetközi kérdésekről; levelet
intézett az egyesült nemzetek szervezete felé, az ENSZ mostani köz-
gyűlésének elnökéhez és határozatot hozott a nemzetközi demokrati-
kus nőszövetség következő kongresszusáról.

az elfogadott határozatok a tanácsülésen részvevő 62 or-
szág küldötteinek egységes álláspontját fejezik ki.

a határozatok elfogadása után a nemzetközi demokratikus
nőszövetség budapesti tanácsulása Eugénie Cotton asszonynak, a
szövetség elnökének zárszavával ért véget.

- tanácskozásunk értékes munkát végzett - állapította
meg zárszavában Eugénie Cotton. Világszervezetünk nemzetközi te-
kintélyével hozzájárul a világ békéjének megszilárdításához. a
tartós békéhez vezető úton sok nehézséggel kell megküzdeniök a
népeknek. a nehézségek azonban, jól mélyem szerint, holnap már
kisebbségek lesznek, mint tegnap, vagy tegnapelőtt voltak, kisebbek
lesznek, mert világszerte milliókat harcbahívó mozgalmak, hat-
almas erők támogatásának bontkoztak ki, amelyekben munkások,
 értelmiségiek, művészek, tudósok, politikusok sorakoznak fel
egyetlen cél: a béke biztosítása érdekében.

az egyre nagyobb erőkű tömegmozgalmak, a nemzetközi
munkások tanácskozásai megmozdítják a maguk gyümölcsét: a béke eszméi
utat találják mindenképp, s világotformáló tettekké válnak. olyan
nagyvívű tervet áll előtünk, mint az általános és teljes leszer-
elés, a fegyver nélküli világ, kedves asszonyok! ne csodálkozzatok
hogy megindult vagyok. az nők, amelyekben élünk, rendkívül
jelentősök a világ jövője szempontjából, s a jövőért érzett fele-
lősség súlyát mindnyájan érezzük. nyugtán hangoztatjuk, hogy a vités
kérdések nem háborúval, hanem tárgyalások útján kell rendezni, s
ma már milliók hangoztatják ezt. óriási dolog lesz, ha az emberek
többé nem harcolnak, hanem tárgyalnak. mi azért dolgozunk, hogy így
legyen. ez felel meg a népek, az asszonyok, az anyák érdekeinek! el
kell zárni az utat a háború felé. a világ asszonyai közt a közben
munkálkodnak, fáradoznak, küzdenek ezért a célért./lelkus,
hosszantartó taps/.

/folyt.köv./
8.10

- 6 -

Mg

bb 7. / befejeződött...1.folyt./-lm

Cotton asszony ezután köszönetet mondott a magyar nők or-
szágos tanácsának, a magyar asszonyoknak a vendégszerető fogadta-
tásért, majd így fejezte be szavait:

- azzal a tudattal zárjuk tanácskozásunkat, azzal a tudat-
tal bucsuzunk egymástól: bizhatunk a jövőben, mert hatalmas nők
állnak igaz ügyünk mellett. a nemzetközi demokratikus nőszövetség
nemcsak eszmékért, szép célokért munkálkodik: a béke ügyéért, a nők,
a gyermekek boldog jövőjéért/viharos, nagy taps. a tanácsülés
nőszövői felállva ünnepelték Eugénie Cotton asszonyt./

x x x

az alábbiakban ismertetjük a nemzetközi demokratikus
nőszövetség budapesti tanácsülésén elfogadott dokumentumokat.

a nő a családban

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsulása határo-
zatot hozott „a nő a családban, - a gyermekek és az ifjúság egész-
ségével, oktatásával és nevelésével kapcsolatos kérdések,, tar-
gyában. a határozat bevezetőjében megállapítja, hogy a társadalmi fejlődés
mely hatást gyakorol a nőnek a társadalomban és a családban
betöltött szerepére. a ma asszonyokra - miközben mint anya és
feleség megtartotta a család iránti szent kötelességeit - mint
dolgozó nőre és állampolgárra új felelősség is hárul. számos ország-
ban ma már alkotmány biztosítja a nők egyenjogúságát, vannak azon-
ban még olyan országok, ahol a nők helyzete távolról sem felel
meg az egyesült nemzetek szervezete által elfogadott alapelveknek.
főleg afrikában és Ázsiában vannak olyan vidékek, ahol a nő még
teljesen alárendelt helyzetben van; más országokban elavult
vallási előítéletek és szokások akadályozzák, hogy törvényeket
hozzanak a nő valódi egyenlőségéről, illetve az ilyen törvényeket
megfelelően alkalmazzák.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa ezért
ajánlja az országos nőszövetségeknek: a kormányok megfelelő mód-
szerekkel erőteljesebben hassanak oda:

hogy mindennél kivánják a demokratikus házassági törvé-
nyeket, az egyenlőséget a válás és az örökösödés esetén, s a
tulajdonjog törvényszerűsítésben, valamint a különböző foglalkozások
gyakorlásában és a gyermekek nevelésében;

hogy eltűnjenek a régi előítéletek, amelyek egyes or-
szágokban ma még akadályozzák a nő egyenjogúságának törvényszerűsítését,
egyenlőségük kifejlését.

/folyt.köv./

8.25

- 7 -

Mg

bb. 7. / befejeződött.....2. folyt./rj

Szükségesnek tartja a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa azt is, hogy az országos szervezetek - azokban az országokban, ahol ez még elsőrendű követelmény - fejtsenek ki tevékenységet a szociális intézmények hálózatának megteremtéséért; segítsék elő a gyermekek napközi elhelyezését és nevelését; bővítsék napközi otthonok, ifjúsági otthonok, sportpályák létesítését; az emberhez méltó életkörülményeket, a megfelelő táplálkozást és orvosi ellátást, stb. a statisztikákból kitiűnik, mily súlyos az egészségügyi helyzet a világ bizonyos részein, ahol a társadalmi igazságtalanság és a tőkés elnyomás következtében növekszik az éhínség, a nyomor, minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy elsősorban az anya- és gyermekvédelem gondja teljes mértékben a kormányok gondja legyen; a szolgálatások - a terhességi tanácsadás, védőoltás, szülőotthonok - ingyenesek legyenek.

A továbbiakban a határozat felhívja a nőszervezetek figyelmét a gyermekek oktatásának biztosítására, míg erőteljesebben kell fellépniük - létesítve meg a tanács - az irástudatlanság ellen, amelynek elsősorban a nők az áldozatai. A határozat követendő példaként állítja a nőmozgalmak elől a kubai nőszövetségének nagyszabású akcióját, amely elősegíti, hogy az iv. világra felszámolják Kubában az irástudatlanságot.

A nők, az anyák különös fontosságot tulajdonítanak a fiatal nemzedék nevelésének. Számos országban - mint például a német szociálisták, az angolok, az oroszok, az egyesült államok és más országok - az irodalom, a rádió, a mozi és a televízió meghamiltítja az igazságot, militarista, represszív hangulatot szít, erőszakra és büntetésre uszít, s határára ezekben az országokban gyorsan terjed az ifjúkori bűnözés. A nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa ajánlja az országos szervezeteknek: vegyenek részt minden olyan akcióban, amely szembe helyezkedik a gyűlölet, a következőkkel szemben. Lehetséges és feltétlenül szükséges, hogy az iskola, a család, az ifjúsági szervezetek az igazi humanizmus - a más népek iránti tisztelést és barátságot, a békéigyelemtől való odaadást - szellemében neveljék a fiatalokat.

/folyt.köv./

8.30

- 8 -

M

bb 7. /befejeződött...3.folyt./-lm

A határozat végül megállapítja: ma, amikor az imperialista körök fokozzák a háborús előkészületeket, a nőknek, míg inkább, mint valaha, küzdeniök kell a lefegyverzésért, az így felszabaduló anyagi erőket egészségügyi- és szociális intézményekre lehetne fordítani, s a félelem helyett nyugalmat, az anyagi nehézségek helyett jólétet lehetne biztosítani a családoknak.

A nőnek a családban kialakult új helyzetből is megnövekedett felelősségből származó feladatok megoldása platformot képezhet országos és nemzetközi viszonylatban, a nők és szervezetek szélesebb körű együttműködéséhez; közös erőfeszítésre egyesíthet minden nőszervezetet a magasabb célért: a nők egyenjogúságának érvényesüléséért, a családok életkörülményeinek javításáért, a gyermekek egészségének és helyes nevelésének biztosításáért.

x x x

a nő a munkában

A nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsának következő határozata a dolgozó nő helyzetével foglalkozik. Megállapítja: a nő munkája egyre nélkülözhetetlenebb a társadalomban, ma már az összes anyagi javak egyharmadát a dolgozó nők állítják elő. A munka nélkülözhetetlen a nő gazdasági függetlenségéhez, tehát elengedhetetlen feltétel az egyenjogúságnak is. A munkát olyan feltételek között kell végezni, amelyek kizárják a kizsákmányolást és a rabszolgaság minden formáját és lehetővé teszik a nők képességeinek kibontakozását. Sok országban már minden feltételt megteremtettek ahhoz, hogy a nők kifejleszthessék képességeiket, részt vehessenek az általános és a szakmai oktatásban; s összeegyeztessék munkájukat a családi élettel. Más országokban azonban a nőszervezetek és a szakszervezetek erőfeszítéseivel szemben - míg fontos feladatok várnak megoldásra, mert: számos országban a nők nem dolgozhatnak a munkanélküliség miatt; másutt előítéletek szerítják vissza a nőket az otthon falai közé; sok helyen a nők milliói csak mezőgazdasági munkát találnak vagy mint családok helyezkedhetnek el; gyakori, hogy elbocsátanak nőket férjhezmenetel, szülés, vagy szoptatás miatt; sok országban a dolgozó nők nem kapnak a férfiakkal egyenlő bért és gyakran nem juthatnak képesítésüknek megfelelő álláshoz. Ezek a megkülönböztetések még súlyosabbak ott, ahol faji megkülönböztetés is sújtja a nőket.

/folyt.köv./

8.40

- 9 -

M

Előzetes kész. Kádár Zoltán] - [Bp.] : [Szöveg]
Zóka] kész. Erdélyi Zsuzsanna] - [Bp.] : [Szöveg]
1987. - 25 cm
m: História naturalis

bb. 7. / befejeződött.....4. folyt./nj

a budapesti tanácsülésen elhangzott beszámoló és a vita alapján a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa ajánlja az országos nőszervezeteknek:

tanulmányozzák a nők munkájával kapcsolatos kérdéseket és a különböző országokban határozzák meg a legközelebbi célokat, a legfontosabb feladatokat.

a szakszervezetekkel és a többi nőszövetséggel együtt ismer- tessék meg a nőket a munkának, mint az egyéniség és a közösség eszközeinek az értelmét, a nemzetközi munkügyi szervezet nemzetközi szerződéseinek értelmében a nőket megillető jogokat, az egyesült nemzetek szervezetének alapelveit, a különböző törvényeket és kollektív szerződéseket;

hívják fel a közvéleményt, a szakszervezetek, a helyi és országos hatóságok figyelmét a dolgozó nők helyzetére, problémáira, kívánásaira;

szólítsák fel a nőket, hogy lépjenek be a szakszervezetekbe, s aktívan vegyék ki részüket a munkából;

az egyes földrészeken szervezzenek regionális összejöveteleket, konferenciákat, találkozót, gyűléseket, hogy a felfelé mozgalom fejlődjen ki a nők jogainak biztosításáért.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa felhívja a figyelmet a nemzetközi munkügyi szervezet ajánlásainak törvénybe iktatására azokban az országokban, ahol ez még nem történt meg és alkalmazására azokban az országokban, ahol már törvénybe iktatták. a tanács különösen fontosnak tartja a gazdaságilag elmaradott országok-nevezetesen az afrikai országok - asszonyainak és nőszervezet-inek támogatását, mert ott a legnehézebb a dolgozó nők helyzete.

/folyt.köv./

8.47

- 10 -

PKK

bb 7. /befejeződött... 5. folyt./-lm

a budapesti tanácsülés kifejezi azt a meggyőződését, hogy a jövő évre tervezett regionális és nemzetközi találkozók előkészítése és maguk a találkozók ismételt lehetőségét biztosítanak, a dolgozó nők problémáinak megvitatására, a különböző akciók kidolgozására az egyes országok és az egyes földrészek különleges adottságainak figyelembe vételével.

a tanács végül kijelenti, hogy a bűke döntő és alapvető feltétele a nők helyzete javításának. a tanács ajánlja tehát, hogy a nők forduljanak kormányaikhoz, a nagyhatalmakhoz és követeljék az általános, teljes leszerelés sürgős megvalósítását.

xx x xx

moszkvában tartják a nemzetközi demokratikus nőszövetség következő kongresszusát

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsúlése elhatározta, hogy a szövetség következő kongresszusát 1963-ban moszkvában hívják össze. a kongresszus megvizsgálja majd a népek közötti bűke fenntartásának, a nemzeti függetlenség megvédésének az asszonyok helyzetének, jogainak, társadalmi felelősségének kérdéseit, valamint a gyermekeket és az ifjúságot érintő problémákat.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség felhívja nemzeti szervezeteket, hogy a kongresszus előkészítésének idején továbbrövidítsék vagy ellenőrizzék az új világháború utáni ritkított folyó harcban, küzdjenek következetesen az általános teljes leszerelésért, a nemzeti függetlenségért, a nemzetek közt fennálló nemzetközi tárgyalások útján történő rendezésért, a különböző társadalmi rendszerek országok bekís együttműködésért, mind következetesen száljanak sikre a nők politikai, gazdasági és polgári jogaiért. a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsának meggyőződése, hogy a nemzeti tagozatok, a szövetség minden tagja hatékonyan elősegíti a különböző kongresszusok és konferenciák, a nőszervezetek közötti találkozók sikerét, megfelelő előkészítéssel juttat el a kormányhoz, képviselőházakhoz, s az országokhoz. a kongresszus előkészítésének hozzá kell járulnia a nemzeti nőmozgalomok fejlődéséhez is a budapesti tanácsülés határozatainak szellemében.

/folyt.köv./

8.50

- 11 -

PKK

bb. 7. /befejeződött.....6. folyt./nj

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa felhívással fordul a nemzetközi demokratikus nőszövetséghez nem tartozó valamennyi nemzetközi és nemzeti nőszövetséghez, és meghívja képviselőiket a moszkvai kongresszusra. a nemzetközi demokratikus nőszövetségnek az a véleménye, hogy a világon élő nők csak közös összefogással érhetik el céljaikat, ezért fontosak a tapasztalatcsereik. a moszkvai

kongresszusra tehát valamennyi nőszervezet képviselőit meghívják.

a moszkvai kongresszuson többek között megvitatják:

az asszonyok felelősségét a különböző társadalmi rendszerek közötti békés együttélés, a népek közötti együttműködés és barátság tükrében;

a nők jogait és kötelességeit a modern társadalomban;

az asszonyok szerepét a kolonializmus elleni és a nemzeti függetlenségért folytatott harcban;

az asszonyok felelősségét a gyermeküket és az ifjúságot érintő kérdésekben.

a tanács végül felhívja az összes nemzeti szervezeteket és azok tagjait: nyújtsanak be javaslatokat a kongresszus munkatervére, a javaslatokat, s a kongresszus előkészítésére, illetve a részvételre vonatkozó kérdéseket a nemzetközi demokratikus nőszövetség központjához /unter den Linden 13, berlin w. 8./, illetve a nemzeti tagzatok központjaihoz juttassák el.

x x x

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülésének levéle az egyesült nemzetek szervezetéhez

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülésének levéle az egyesült nemzetek szervezetéhez, amelyben a nőszövetség sokmillió tagja nevében kéri a világszervezetet: hozzon határozatot a teljes, általános és ellenőrzött leszerelés megvalósítására. a nemzetközi demokratikus nőszövetség felméli tiltakozó szavát a fegyverkezési hajzra ellen, és követeli az atomfegyverek eltávolítását, a megmaradt atomfegyver-készletek megszüntetését és az atomkísérletek megszüntetését.

/folyt.köv./

bb. 7. /befejeződött7. folyt./nj

az egyesült nemzetek közgyűlésének jelenlegi ülésének hozzanak végrehatározatot a leszerelésről, s illy módon segítsék elő az általános és teljes leszerelést, zidru nemzetközi ellenőrzés nélkül - hangzik a levél, amely befűzött határozattal követeli: haladéktalanul tegyenek konkrét intézkedéseket, hogy a világ megszabaduljon az atomháború borzalmas katasztrófáinak fenyegető árnyától.

x x x

levél az egyesült nemzetek szervezetének közgyűlésének elnökéhez.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülésének levéle az egyesült nemzetek mostani közgyűlésének elnökéhez. mindkettőben a gyarmatosítás mindennemű formájának azonnali és feltétel nélküli felszámolását követeli a világ asszonyai nevében.

a tanácsülés, amelyen afrika, amerika, ázsia, ausztrália és európa asszonyainak képviselőit 62 ország küldöttjei vettek részt, sajnálattal állapította meg, hogy az imperialista és gyarmatosító hatalmak nem hajtották végre a gyarmatosítás felszámolására vonatkozó ENSZ-határozatot.

- elnökur! nem félünk kétségbe, hogy az ENSZ-nyilatkozatban rögzített elveknek egytizede sem valósult meg a gyakorlatban. az imperialista hatalmak, hogy uralmukat fenntartsák, továbbra is elnyomják a gyarmati országok világon lakosságát, amelynek egyetlen bűne, hogy a tényleges nemzeti függetlenség kivívását hájítja. 71 millió ember szenved még gyarmati elnyomás alatt. jól felgyógyított külföldi csapatok gyilkolják a fegyvertelen lakosságot Algériában, Angolában, Kamerunban és máshol telen zionvidsokt okoznak a lakosságnak.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség követeli az ENSZ-nyilatkozatban foglaltak haladéktalan végrehajtását: vessenek véget a gyarmatosításnak, bármely formában jelentkezik is! a gyarmatosító felszámolása korunk egyik legfontosabb feladata. a nemzetközi demokratikus nőszövetség a világ asszonyai nevében követeli:

vonják vissza a külföldi csapatokat, szüntessék be az elnyomó, terror-intézkedéseket, számolják fel a katonai támaszpontokat; szüntessék meg a gyarmatosítók politikai és gazdasági befolyását, bármilyen formában jelentkezik is.

a világ asszonyai következetesen harcolnak a gyarmatosítás teljes felszámolásáért.

elnökur! nem féljük, hogy követeléseinket, amelyeket az asszonyok millióinak nevében juttatunk el önhez, figyelmebe veszi.

x x x

/folyt.köv./

Handwritten mark or signature at the bottom right of the page.

bb 7. /befejeződött...8.folyt./-lm

nyilatkozat

a közép-keleti, a kameruni, a portugál, a spanyol helyzetről és a koreai kérdéstről

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsulisa 62 ország asszonyainak képviselőiben nyilatkozatot fogadott el a közép-keleten folyó háborús készülődésekkel kapcsolatban, valamint a kameruni, a portugál, a spanyol helyzetről és a koreai kérdéstről.

a közép-keleti helyzetről szóló nyilatkozat megállapítja, hogy éppen is a nato-hatalmak a közép-keleten és a balkánon fokozzák a háborús készülődést, hadgyakorlatokat, a közép-keleti támaszpontjaikon felhalmozott atomfegyverek felfegyverítik a térséget, a békét, a világ asszonyai követelik, hogy a balkánon átmentes zónát létesítsenek. a tanácsülés felhívja a conté-hoz tartozó országok asszonyait, harcoljanak az imperialisták háborús készülődéséi ellen.

a budapesti tanácsülés meghallgatta a kameruni demokratikus nőszövetség küldöttainak felszólalását, és melegen üdvözli a kameruni nép állhatatos küzdelmét hazája függetlenségéért és egyesítéséért. a tanácsülés kéri a francia kormányt, vessen véget a kamerun belügyébe való beavatkozásnak, és felhívja a nemzetközi demokratikus nőszövetségéhez tartozó szervezeteket: minden segítséget adjanak még a kameruni asszonyok fennadalmi harcához.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsulisa követeli, hogy a portugál kormány hajtsa végre az ENSZ-határozatokban foglalt ajánlásokat angola viszonylatában. a tanácsülés felmenteltakozó szavát azok ellen a kezdetlenkedések ellen, amelyek a függetlenségért küzdő angolai néppel szemben alkövetnek, és megállapítja, hogy a portugál kormány semmibe veszi az ENSZ-nek a gyarmatosítás megszüntetésére vonatkozó határozatát. a világ asszonyai tovább kinyilvánítják szolidaritásukat a portugál börtönökben sínylődő hazafiak iránt, és összesített követeléseik számukra.

/folyt.köv./

9.09

- 14 -

kk

bb 7. /befejeződött...9.folyt./-lm

a koreai kérdéssel kapcsolatos határozat többi között megállapítja: az amerikai imperialisták és dél-koreai zsoldosok dél-korea népet megfosztják a demokratikus szabadságjoguktól; és fokozzák a feszültséget korea földjén. az egyesült államokból különlegeson kiküldött csapatokat küldenek dél-koreába, kiszélesítik az ottlévő katonai támaszpontokat és a katonai berendezéseket. az ilyen intézkedések gátolják korea békés egyesítését, veszélyeztetik a békét, ezért ellenkeznek a koreai nép, a koreai asszonyok valamint a világ békészerető asszonyainak akaratával. a tanácsülés a leghatározottabban elítéli az amerikai imperialisták dél-koreai mosterkedését, és az ottani fasiszta terrorizmust. a budapesti tanácsülés határozottan követeli: vessenek véget az amerikai imperialisták dél-koreai gyarmatosító mosterkedéseinek, és az amerikai csapatokat vonják ki korea földjéről. korea a koreaiak. a tanácsülés a világ békészerető asszonyaihoz fordul, hogy segítsék a koreai népet, a koreai asszonyok igazságos harcát, amelynek célja az ország békés egyesítése, az amerikai csapatok kivonása, a béke megszilárdítása.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsulisa szolidaritását fejezte ki a spanyol nép, a spanyol asszonyok harca iránt, amelyet a hitler-fasizmusban gyökerező franco-nacsim ellen folytatnak. a tanácsülés valamennyi nemzeti nőszövetségnek javasolja: támogassák a demokratikus spanyolországi harcoló spanyol nőket, követeljék a franco-börtönökben sínylődő politikai foglyak kiszabadítását.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsulisa határozata a német kérdéstről

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsulisa fontos határozatot fogadott el a német kérdésben.

a határozat bevezetőjében emlékeztet arra, hogy a két világháborúban sok millió ember vesztette életét, és mindkét esetben a német militarizmus okozta a gyászt, a pusztítást. most újból felemeli fejét és megint veszélyezteti a békét. a német szövetségi köztársaság ma már újból erős hadsereggel rendelkezik, amely atomfegyvert követel magának. a német militarizmus nyíltan követeli a szövetségesek által potsdamban lerögzített határak revízióját, ami magában hordja az atomháború veszélyét.

/folyt.köv./

9.03

- 15 -

kk

bb 7./befejeződött....10.folyt./-ln

ezért a lehető legrövidebb időn belül meg kell kötni a békeszerződést a két német állammal, a békeszerződésnek biztosítékot kellene nyújtani arra vonatkozóan, hogy a két német állam lemond minden atomfegyverrel való felfegyverzésről, betiltanak minden háberus és nácista propagandát; a német demokratikus köztársaság szívében fekvő nyugat-berlint demilitarizált, szabad városnak nyilvánítják, a jelenlegi német határokat világossítik, a hitleri agressziót legyőző népek egyetértésének köszönhetően kell vinni ezt a megoldást, a demilitarizált németország első lépés volna az általános, teljes- és ellenőrzött leszerelés megvalósításának útján és felbecsülhetetlen hozzájárulást jelentene a béke megszilárdításához, a békés egymás mellett éléshez, a német nép, valamint Európában és a világ valamennyi népének érdeke, hogy a legbékés úton megoldódjék a német kérdés, sürgős a világ számára látni azt, hogy összehívjam az érdekelte országok konferenciáját a békeszerződés előkészítésére és megkötésére.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanács ülésén felhívja a világ nőszervezeteit, a világ asszonyait, lányait: fokozzák harcukat, a német militarizmus megfékezéséért, a német kérdés megoldásáért.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség
budapesti tanácsülésének felhívása a
világ asszonyaihoz

az öt világnisz asszonyaihoz intézett felhívás előjárdóiban megállapítja, hogy az utóbbi időben a fegyverkezési hajszák elkaposztó méréseket öltött, az atomháború veszélyét fokozza az a tény, hogy mindmáig nem szünték fel a második világháború maradványait, nem oldották meg a német kérdést, sem nyugat-berlin helyzetét, nem teljesítették a gyarmatosítás megszüntetéséről szóló ENSZ-határozatban foglaltakat sem, a gyarmatosítók, az imperialisták háberus konfliktusokkal, a népek függetlenségét elleni támadásokkal veszélyeztetik a világbékét.

ebben a nemzetközi helyzetben a világ asszonyainak is hallatni kell szavukat, s mindent meg kell tenniük a háború kibontakozásának megakadályozásáért, van kiút a mostani veszélyes helyzetből? van! az általános, teljes leszerelés útja.

/folyt.köv./

9.23

- 16 -

bb 7. /befejeződött....11. folyt.-lm.

- az általános és teljes leszerelés - hangzik a felhívás - egyszer s mindenkorra megszabadítaná a világot a háború veszélyétől, nagy távlatokat nyitna meg az emberiség életfeltételeinek javítása előtt, megtartaná a feltételeit az elmaradt országok gyors fejlődésének, a fegyvernélküli, az elnyomás nélküli világban valamennyi kérdést békés úton lehetne megoldani, az általános és teljes leszerelés megtartaná a népek közötti normális kapcsolatokat, az együttműködés és a barátság légkörét, lehetővé tenné a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élését.

világ asszonyai! barátnők, testvérek!

a komoly harcokban, senki nem nézheti tétlenül az események alakulását, az asszonyok ma olyan erőt képviselnek a világban, amely befolyást gyakorol az emberiség sorsára, felszólítunk benneteket, egységesen küzdjétek az általános és teljes leszerelésért, az atomfegyverek megszüntetéséért, az atomfegyver-kísérletek megszüntetéséért, eltekintés nélkül, határozottsággal lépjünk fel kormányainknál, az egységesített nemzetek szervezeténél a teljes, általános és ellenőrzött leszerelés készenléti nélküli megvalósításáért. követeljük, hogy a vitás kérdéseket tárgyalás útján oldják meg és a békeszerződés megkötésével rendezzék a német kérdést, nyugat-berlin helyzetét, s ezzel szüntessék meg Európában a veszélyes tüzfócskát, követeljük, hogy vessenek véget a gyarmatosítás minden formájának, s az ENSZ közgyűlése által elfogadott nyilatkozat szellemében biztosítsák a gyarmati uralom alatt szenvedő népek és országok függetlenségét.

a felhívás a béke biztosításáért folyó egységes harcra szólítja fel a világ asszonyait. /mti/

9.30

- 17 -

bb. 8. visszaérkezett a magyar párt- és kormányküldöttség a német demokratikus köztársaságból

t/bc/rj

1961. október 9.

hétfőn reggel visszaérkezett budapestre a magyar párt- és kormányküldöttség, mely biszku belának, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével berlinben részt vett a német demokratikus köztársaság megalakulásának 12-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. a küldöttség tagjai voltak: kisházi odón munkügyi miniszter, mihályfi ernő, az elnöki tanács tagja.

a küldöttség fogadására a nyugati-pályaudvaron megjelent kálai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese, nemes dező, az mszmp központi bizottságának titkára, kiss károly, az elnöki tanács titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese, nagy józsefné könnyüipari miniszter, trautmann rezső építésügyi miniszter, veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, kovács zoltán, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője, puja frigyas külügyminiszter helyettes, valamint a külügyminisztériumnak és a minisztertanács titkárságának, több vezető munkatársa.

jelen volt a fogadtatásnál wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete s a budapesti diplomáciai képviselők több más vezetője./mti/

bb. 10. nyírfatelepítés a nyírségben

vid/ká/j/rj

1961. október 9.

a nyírségi táj névadó fafajtája ismét nagy szerepet kap a vidék erdősítésénél. az ezüstös törzű nyírfát diszítőként más fajtákkal együtt ültetik el baktalórántháza, nyíregyháza és nyírbátek határában, ezenkívül sokat telepítenek az utak szegélyeire, parkokba, terekre, ligetekbe. a táj jellegzetes fajából az idén több mint 20 000 csemetét neveltek fel a szabócs-számár megyei erdészeti központban./mti/

9.47

- 18 -

bb 11. változott az ízlés: jobban kedvelik az üdább, illatosabb borokat

i le-lm ká

1961. október 9.

a borászati szakemberek és a borfogyasztók körében a századfordulón új ízlés kezdett kialakulni: a nehéz borok helyett kedveltebbé váltak a fiatal, üde, zöldes színű borok. az akkori technika mellett azonban ilyen jellegű italt nem tudtak nagy mennyiségben előállítani. a borkezelés új, a szőlő zamatát illatát rögzítő módszere most kezd világszerte utat törni.

hazánkban is sokféle kísérletet folytatnak e kíváncsi kielégítéséért, bár e feladat különösen nehéz, mert a jellegzetes magyar borok több nitrogént tartalmaznak, mint a nyugateurópaiak, s ezért ezeket nehezebb palackozottá kezelni. a vizsgálatok célja: rövidíteni az érési időt, minél kevesebb levegővel érintkeztetni a bort és a kénezősek legmegfelelőbb idejével és adagjával is elősegíteni, hogy a palackban minél több maradjon a szőlő üde zöld színéből, friss aromájából, jellegzetes illatából. a szőlészeti kutató intézet munkatársai az ország minden borvidékére és minden jellegzetes bortípusra kidolgozzák a követelményeknek legjobban megfelelő borkezelési eljárást. tokaj-hegyalján már elkészültek vele, s az idén az alföldön is sor kerül több ezer hekteliter bor kísérleti feldolgozására.

a bor minőségében része van a szüretelés idejének is, a túlérésben ugyanis csökkennek az illatanyagok, eltűnnek a fajták közötti különbségek. a legalkalmasabb szüreti időpont meghatározására a szőlészeti kutató intézet most a badacsonyan és az alföldön vizsgálatokat kezdett: szeptember végétől október végéig négy ízben vesznek mintát, s tavasszal összehasonlítják az azonos módon feldolgozott, de különböző időben szüretelt borokat./mti/

bb 17. téli szállásra vitték az öntözött legelőken tartott jószágokat - jövőre már több mint 100.000 szarvasmarhát tartanak a bevált módszerrel az állami gazdaságok

i so/j-lm ká

1961. október 9.

az állami gazdaságokban az idén nagyarányú kísérletet folytatnak annak megállapítására, hogy a növények szarvasmarhák és tehenek az öntözött legelőken lehet-e abraktkarmány nélkül tartani.

/folyt.köv./
10.39

- 19 -

bb 17. /téli szállásra...folyt./-lm

a lajta-hansági állami gazdaságban a napokban hajtották a téli szállásra azt az 1325 növendékmarhát, amelyek május 6-tól tehát majdnem félévig kinn a legelőn voltak és semmiféle más takarmányt nem kaptak. ezekenél az állatoknál napi 41 dekás súlygyarapodást értek el. a növendékeket 504 hold öntözött öszypon, illetve telepített legelőn tartották, a legelőt villanypásztorral 20 szakaszra osztották, s a legeltetés időszakban ötször hajtottak ugyanarra a területre az állatokat. a jól műtrágyázott és csókutakkal öntözött területen a növendékek súlygyarapodását különként 6 forintos költséggel érték el.

most a gazdaság központi növendéknevelő telepére hajtották a jószájakat, ahol szabadtartásos istállóban telelnek át. a telepen minden munkát gépesítettek, markoló rakodókkal szedik ki a silót, automata etetőkoszokban szállítják a lucernaszénával kevert silót az állatoknak.

öntözött legelőn tartották a növendék marhákat és a teheneket a sinatelepi, a nagyhorosói, a szarvasi, az alosi-szigeti és a hortobágyi gazdaságban is. a tapasztalatok mindenütt kedvezőek, s így a tervek szerint jövőre már több mint 62.000 tehenet és 47.000 növendékmarhát tartanak koratavasztól késő őszig öntözött legelőkön./mti/

bb 20. sikeres kísérletek a szegverőgépek teljesítményének megkétszerezésére

vid te-lm ki 1961. október 9.

a bel- és a külföldi piacokon egyaránt növekszik a salgótarjáni acélárugyar termékei iránti kereslet. különösen a szegverő üzem gyártmányai keresettek világszerte. az az üzem szinte hónapról-hónapra növeli teljesítményét, az aprószeget iránt mutatkozó igényeket az utóbbi időben még sem tudta kielégíteni. ezért több szegverő gépet gyorsítottak már meg, de a gépek teljesítményének ilyen növelése sem bizonyult elégségesnek. ezért több szegverő gépet gyorsítottak már meg, de a gépek teljesítményének ilyen növelése sem bizonyult elégségesnek. most újabb jelentős kezdeményezés született. lorkó gyula, a gyár ujtóműhelyén dolgozója már évekkal ezelőtt foglalkozott azzal, hogy a szegverő gépeket kétfős verésre állítsa át.

/folyt.köv./
10.55

- 20 -

bb 20 . /sikeres kísérletek....folyt./-lm

a nagyhorosói szegverő gépeknél azonban ez nem járt teljes sikerrel, mert a megkétszerezett erőigénybevétel nem bírták el a gépek motorjai. legutóbb az aprószeget verő gépek átalakításával kísérletezett az ujtó, s itt már teljes siker kísérte munkáját. a szegverő gépek egy drótkarikáról, egyetlen szálban kapják az alapanyagot, az ujtás nyomán pedig egyszerre két párhuzamos szál adagolnak a gépbe, ami a szegverés megkettőzését jelenti. az első ilyen szegverőgépet a közelmúltban már elkészítették és több mint hét hete üzemi próbának vetették alá. az üzemi próbák sikerrel jártak, s az első kétfős verésre állított gépet máris üzembe helyezték. az ujtás nyomán lényegében új beruházás, illetve új gépek beállításának nélkül csaknem megkétszereződik a szegverő gépek teljesítménye. rövidesen ugyanis megkezdik a többi szegverő gép átalakítását is kétfős verésrem./mti/

bb 13. új hid épül taktaharkány községben

vid te-lm szf 1961. október 9.

a borsod megyei taktaharkány községben a közlekedést a takta-patakot átszelő ideiglenes fahídon bonyolították le, amely már nem felelt meg a követelményeknek. az idén a hírléptű vállalat dolgozói csaknem négy millió forintos költséggel harminc méter hosszú és nyolc méter széles új vashid építését kezdték meg. a munka érdekessége, hogy a hid vaszerkezetét nem szögcsatlókkal, hanem feszített csavarokkal erősítik egymáshoz. a feszített csavarok utánhúzás nélkül, 50-60 évig tartanak, míg a szögcsöveket 8-10 évenként cserélni kell. az új hidat október 31-én adják át rendeltetésének./mti/

bb 14. bizánci aranypénzt találtak orosháza határában

vid se-lm lv 1961. október 9.

a magyar tudományos akadémia megbízásából dionisz istván régész vezetésével egy kutatócsoport foglalkozik orosháza határában a honfoglalás kori település feltárásával. a napokban két lovassír került napvilágra, újabb pedig egy női sírra bukkantak, amelyben a csontváz nyakán egy tizen filléres nagy arany bizánci aranypénzt találtak./mti/

11.04

- 21 -

bb. 9. új cikkek a szegedi csökkent munkaképességűek gyártásában

vid/t/rj ki

1961. október 9.

Új cikkek gyártását kezdték meg a csökkent munkaképességűeket foglalkoztató szegedi fonalfeldolgozó vállalatnál. A fonalmintőnek is nevezett üzemben eddig csak textilgyári hasznos fonalhulladékból készítették értékes kötött-szövőttrukat. A napokban husz gombkészítő gépet szereltek fel, s évente mintegy harmincnégymillió cérnagombot is gyártanak. Ozzel újabb félszáz munkóst foglalkoztatnak, s így az üzem jórészt csökkent munkaképességű dolgozóinak száma megközelíti a négyszázat.

Most a szegedi kábelgyárral együttműködve „drótmentéssel” kísérleteznek. A kábelgyártásban ugyanis a villamoshuzalok készítése közben havonta mintegy ezer kiló hasznosítható hulladék keletkezik. A fonalfeldolgozó ügyeskedő munkásai a színes műanyagszigetelésű huzalhulladékból tetszetős használati cikkeket, kenyeres-, gyümölcskosarakat, izlésees palackburkolatokat, s ruhaszárító fonatokat készítenek. A kereskedelem megrendelésétől függően berendezkednek az új cikkek tömeges gyártására, ezzel újabb dolgozók foglalkoztatására nyílik lehetőség. /mti/

bb. 12. november elején indul pécsen a „szombat esti színház”, - kísérleti darabok, éjszakai előadások a színházkedvelőknek

vid/se/rj nk

1961. október 7.

A pécsi nemzeti színházban, „szombat esti színház”, címmel modern, új utakat kereső darabokból olyan bemutatókat tartanak, amelyeknek előadása nem kapott helyet a műsorszabványban, de irántuk a dráma- és műfaj-kedvelői között érdeklődés mutatkozik. Az első kísérleti darab gibson: ketten a hinta című drámája lesz. A próbákat már megkezdték és a bemutató előadásra november elején kerül sor. A „szombat esti színház”, előadásait este 11 órakor kezdik. tervezik, hogy a legsikeresebb kísérleti előadásokat a rendszeres előadások között is műsorba tűzzék.

A „szombat esti színház”, szerepeit a legjobb pécsi színészek kapják, így a mindössze két szereplőt foglalkoztató gibson drámában spányik éva és biffy györgy játszanak. /mti/

11.10

- 22 -

bb 15. kohósalak nagyblokkot is önthetnek meglévő berendezésükkel a középblokk gyártó üzemek

vid te-lm ki

1961. október 9.

az épületelem előregyártás különböző módszereivel kísérleteznek a győr-sopron megyei építőipari vállalat telepein. alig-hogy elkészültek az első kohósalak válaszfal panelek, máris újabb technológiát próbáltak ki. elkészítették az első kohósalak nagyblokkot.

réthy jennőnek, az építéstechnikai és építésgazdasági iróda tervezőmérnökének tervei szerint olyan könnyített öntő-sablont használtak, amelynek alkalmazása lehetővé teszi, hogy a középblokk gyártására berendezett telepek minden különösebb beruházás nélkül áttérhessenek a kétszer akkora nagyblokk gyártására. a háromtonnás daruk és más meglévő gépek a nagyblokk gyártásához is használhatók, így egy-egy előregyártó üzemben körülbelül másfélmillió forint megtakarítás érhető el.

a győri telepen kísérletképpen elkészített szobamagasságú kohósalak nagyblokkot teljes száradás után törési próbának vetik alá és csak azután döntenek majd a sorozatgyártásról. /mti/

bb 16. sorházak építését kezdik meg szombathelyen

vid te-lm ki

1961. október 9.

vas megyében eddig még ismeretlen lakásépítési formát honosítanak meg szombathelyen: sorházakat építenek. az országos takarékpénztár vas megyei fiókja 34 ilyen ház helyét jelölte ki a bolyai utcában, ahol az alapozási munkák a napokban kezdődnek meg. a kétszobás, összkomfortos, közművesített családi házakba jövőre költözhetnek be. a házak előtt 6 méter s előkerttel hagytak virágoknak, mögöttük száz négyzetméteres konyhakert lesz. a városban máris nagy az érdeklődés az újfajta családi ház építkezés iránt. /mti/

bb 18. megkezdődött a must sűritése a kecskeméti konzervgyárban

vid te-lm szf

1961. október 9.

a kecskeméti konzervgyárban az idei szőlőtermésből előreláthatólag mintegy husz vagonnal kerül feldolgozásra. a mustot sűritve adják vissza a szőlőtermelő gazdáknak. a sűrités megkezdődött. a sűrit mustot a borok sűrűsége és cukorfokának javítására használják. az idén kevesebb sűritményre van szükség, mint a múlt években, mert a borok minősége általában kielégítő. csupán egyes borfajták kívánják meg a feljavítást. /mti/

11.20

- 23 -

bb 19. színes, zománczott jelzőtáblák a mecsekén

vid te-lm ki

1961. október 9.

pócsott a városi idegenforgalmi hivatal modernvonatu, színes zománczott táblákkal cseréli ki a mecseki parkerdő- és a városhoz közel eső kirándulóhelyek sájtányainak, turista-utjainak régi, fából készült jelzéseit. a zománc tábla szebb, tartósabb és olcsóbb is, mert az idő viszontagságainak kevésbé ellenálló falemezeket kétvétenként át kellett festeni. tavaszig több mint kétszáz zománc tábla kerül a helyére. a város szívében, a széchenyi téren ugyancsak témalapu zománczott mecsek-térképet állít fel az idegenforgalmi hivatal./mti/

bb 22. megérkezett a nyírségi teledő burgonya

i nj/j-lm ie

1961. október 9.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn reggel 113 vagon és 96 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 62 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 1 vagon fokhagyma, 2 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 11 vagon zöldpaprika, 2 vagon paradicsom, 4 vagon sárgarépa, 4 vagon vegyes gyümölcs, 5 vagon szőlő 1 vagon szilva és 16 vagon alma. a nyírségből, nyírmihálydi környékéről megjött a teledő őszi rózsaburgonya.

az állami élelmiszerboltokban hétfőn reggeltől a következő fogyasztói árak lépnek érvénybe: tisztított karról 1.20-1.80; étkezési paradicsom 1.80, befőzni való paradicsom 1.40, sárgarépa 1.80-2.20, gyökérzöldség 3.60-4.40, zeller 4.50 forint különként. fokhagyma 6.80-8.80, vöröshagyma 2.30-2.60, gúl baba burgonya 2, teledő őszi róza 1.80, eella 1.50 forint különként. a baromfiárak nem változtak./mti/

11.43

- 24 -

KK

bb 21. összefogott, szervezett védekezés szükséges az elszaporodott mezei pocok ellen - a növényvédelmi szolgálat felhívása

i cs/j-lm ká

1961. október 9.

a nyári és koraiszi nagy szárazság miatt rendkívüli módon elszaporodott az országban a mezei pocok. különösen veszélyes „pocokinváziót”, jelentettek a dunántúli nyugati megyéiből. a földművelésügyi minisztérium növényvédelmi szolgálat felhívja a termelőket az összefogott, szervezett védekezésre. a növényvédelmi szakemberek tájékoztatása szerint a pocok kártételének és továbbszaporodásának megakadályozására már nem elegendő az egyes gazdaságok és gazdák védekezése, szükséges, hogy a fertőzött területek termelői, kezelői a helyi tanács irányítása, ellenőrzése mellett rendszeres pocokirtást szervezzenek. nyomatékosan felhívják a termelők figyelmét, az irtásnál alkalmazott arvalin mérgező hatására: a szer kihelyezésénél - a mérgezések és a vadkárok elkerülése végett - dolgozzanak körültekintően.

a kísérletek szerint a mezei pocok irtására igen eredményesen alkalmazható a dieldrin nevű vegyszer, ami azonban nemcsak a kártékony pocokot, hanem más állatokat is elpusztíthat, és az emberre is veszélyes. ezért kizárólag csak olyan nagyüzemi területeken használható fel, ahol a pocokfertőzés rendkívül súlyos, s ahol a szükséges óvintézkedéseket minden körülmények között megtarthatják. ezeket a területeket helyszíni szemle alapján a megyei tanács mezőgazdasági osztályának növényvédelmi és vadászati felügyelője, valamint az állami gazdaságok termelési igazgatóságának kiküldöttje jelöli ki. a bizottság véleménye alapján a megyei tanács mezőgazdasági osztálya adhatja meg az engedélyt a dieldrin alkalmazására. a termelősövetkezetek területén kizárólag a megyei növényvédelmi állomás végezhet pocokirtást dieldrinnel. azon község határában, ahol arvalinos vagy dieldrines védekezést kezdenek, megelőzően legalább háromszor közhírré kell tenni, hogy a mezőn elhullott vagy legyengült állapotban talált vadfélét - foglyok, fácánok, mezei nyulak, zek - husát nem szabad elfogyasztani, s hogy a szerrel kezelt területekre legalább egy hétig rámenni, az állatokat náhajtani veszélyes és tilos./mti/

11.50

- 25 -

KK

„ugy érezzük, jó munkát végeztünk, - sajtófogadás a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsának budapesti ülése alkalmából

t di/kcs/gy/fm

1961. október 9.

a magyar újságírók országos szövetsége és a magyar nők országos tanácsa hétfőn a gellért szállóban sajtófogadást rendezett a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa budapesti ülésének befejezése alkalmából. a megjelenteket erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke üdvözölte, majd szakasits árpád, az országos béketanács és a magyar újságíró szövetség elnöke méltatta a nemzetközi nőmozgalom nagyfontosságú eseményének jelentőségét.

- a tanácsülésen elhangzott beszámoló, felhívások visszhangra találtak a magyar nép szívében. a küldöttek a kor eszméinek, a békéért érzett felelősség gondolatának adtak hangot - mondotta többek között.

ezután eugenie cotton asszony, a nemzetközi demokratikus nőszövetség elnöke emelkedett szólásra. előljáróban köszönetet mondott magyar vendéglátóinak a tanácsülés gondos előkészítéséért, lebonyolításáért.

- ugy érezzük, jó munkát végeztünk - mondotta többek között. - a nemzetközi helyzet súlyos időszakban állunk össze, olyan napokban, amikor minden eddiginél égetőbben vetődött fel a német békeszerződés megkötésének szükségessége, s létkérdéssé vált az emberiség számára az általános és teljes leszerelés megvalósítása. ezek a körülmények határozták meg tanácsunk budapesti munkásságának jellegét, fő irányvonalát is. ötnapos véleménycsere után számos dokumentumot, határozatot fogadtunk el. ezek mindegyikében első helyen szerepelt a béke gondolata, a német kérdés rendezésének követelése. természetesen állást foglaltunk a kolonializmus felszámolása, a békés egymásmellett élési politikájának alkalmazása mellett is. helyet kapott az elfogadott okmányokban a nők munkájának, társadalmi helyzetének kérdése, a családok boldogságának, a gyermekek nevelésének nemes eszméje. felhívással fordultunk a világ asszonyaihoz; ha biztonságban akarják tudni családi tűzhelyeiket, otthonaikat, gyermekeik jövőjét, boldogságát, tudniuk kell, hol a helyük. emeljék fel szavukat a háborús gyújtogatás tervei ellen, követeljék a második világháború maradványainak felszámolását, s csatlakozzanak a nemzetközi nőmozgalom s ezen keresztül a béke-világmozgalom segítőtársainak sokmillió táborához.

/folyt. köv./

12.38

- 26 -

/„ugy érezzük.... 1. folyt./ gy

eugenie cotton asszony ezután az újságírók kérdéseire válaszolva értékelte a nőmozgalom fejlődését.

- hosszú életem éve alatt szemtanúja voltam annak, hogy növekedett meg az asszonyok szerepe a társadalomban és a közéletben. öt évtizeddel ezelőtt még ritkaságszámban ment, hogy egy nő beiratkozott az egyetemre, vagy valamilyen vezető tisztséget töltött be. ma ezek a dolgok már megszokottak, számos ország asszonyai, leányai pedig, a bátorság, az áldozatvállalás nagyszerű példáját adva, fegyverrel harcoltak hazájuk szabadságáért, függetlenségéért.

- a nemzetközi nőmozgalom kezdeti korzakában elsősorban, és csaknem kizárólag az emancipációt küzdöttünk. napjainkban a nők egyenjogúsításának követelése már csak egyetlen részterület a tevékenységünknek. a többi állampolgár, ma már nem hagyhatják figyelmen kívül követeléseinket a világpolitika kérdéseiben sem. jól példázza ezt a nemzetközi demokratikus nőszövetség 1948-ban budapesten tartott kongresszusa, amelyen elfogadtuk a népek széleskörű és tömegmértű béke-mozgalmának kibontakozására irányuló felhívásunkat. ezt a kezdeményezésünket azóta egész sor hasonló akció követte, olyanok, mint például az anyák kongresszusai, stb. együttműködünk a béke világtanáccsal, s minden erőnket latba vetjük közös céljaink eléréséért.

a továbbiakban az ndh tanácsülésének több jelenlevő küldötte válaszolt az újságírók kérdéseire. közülük anasuya gyanshand asszony, az indiai nőszövetség elnöke arról számolt be:

- immár negyedszer járok magyarországon, s minden alkalommal örömmel tettem eleget magyar barátaink meghívásának. mi indiai asszonyok szoros kapcsolatot teremtettünk a magyar nőmozgalommal, figyelemmel kísérjük egymás tevékenységét, örülünk egymás sikereinek. minden alkalommal a barát szemével nézek szét magyarországon, s szép fővárosában, budapestben. boldog vagyok, hogy jól mondhatok magyar barátnőim hazájáról. sok szép emléket őrzök az itteni találkozásokról, most is emlékekben gazdagon térek vissza Indiába.

az ndh budapesti tanácsülésének alkalmából rendezett sajtófogadás szakasits árpád zárszavával ért véget.

/mti/

12.44

- 27 -

mti

bb 23. teljesítették a felajánlásukat a sztálinvárosi martinászok

vid/sze-lm ki

1961. október 9.

a sztálinvárosi martin acélmű dolgozói az év elején arra tették ígéretet, hogy negyedévenként kétezer tonna acélt termelnek terven felül. a martinászok becsülettel teljesítették vállalkozásukat. hétfőn reggelig nyolcezer tonna acélt gyártottak előirányzaton felül. a felajánlás határidő előtti teljesítésében nagy része van az acélműben készülő edett szocialista brigádmozgalomnak. sokat segített a kerpely Antal nevű szocialista műszaki brigád, amely a kemence-szerkezet megváltoztatásával egy helyett két százalékkal növelte a kemencék teljesítményét. a martinász brigádok jól gazdálkodtak a fémes betétanyaggal, az ócskavassal, a folyékonyvassal, a folyékony nyersvassal, valamint az acélgyártáshoz felhasznált kalóriával. a felajánlás felét, körülbelül négyezer tonna acélt, megtakarított anyagból gyártották. a kalória-fogyasztás, a fűtőolaj és a kamragáz-felhasználás csökkentésével az év eleje óta ötmillió forintot takarítottak meg. /mti/

bb 29. a kossuth rádió

hné-lm bs

1961. október 9.

kedden, október 10-én 19.30-kor hangképeket és tudósításokat ad az országgyűlés üléséről. /mti/

bb 25. ilku pál művelődésügyi miniszter fogadta dmitrij szosztakovicsot

/j-lm bs

1961. október 9.

hétfőn délelőtt a művelődésügyi minisztériumban ilku pál művelődésügyi miniszter fogadta a liszt-bartók ünnepségek alkalmából hazánkban tartózkodó neves szovjet zeneszerzőt, dmitrij dmitrijevic szosztakovicsot. a baráti, beszélgetésen részt vett acél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese. /mti/

13.16

- 28 -

bb. 26. megkezdődött a gépesített fakitermelés a bükkben

vid/ie/j/rj le

1961. október 8.

a keletbükkii erdőgazdaságnak a déli bükkből a csehszlovák határig húzódó, több mint 120 000 hektáros erdősegeiben megkezdődött az őszi fakitermelés. a bükkii és a szendrői környéki „favágó falvakból”, kerülnek ki elsősorban a fakitermelők, akik az idén már a hagyományos kézi döntés helyett korszerű gépekkel dolgoznak. a keletbükkii erdőgazdaságokban az idén először erdészeti szakmunkások irányítása alatt dolgoznak a motoros-brigádok.

hétfőn 52 motorfűrész kezdte meg a munkát a vágásterületeken. a kitermelendő famennyiségnek mintegy 75 százalékát motorfűrészekkel vágják ki. teljes egészében gépesítették a kivágott fa kiszállítását és a farakodást. a gépesített rakodással az emberi munka megkönnyítése mellett megkímélik az erdőben fejlődő fiatal fákat is. /mti/

bb. 25. takarékosági hét kezdődött kiállítás nyílt a nyugati pályaudvaron

t/kf/rj vg

1961. október 9.

a következő hetekben, hónapokban a főváros 52 üzemében és a perem kerületekben rendeznek takarékosági napokat, heteket.

hétfőn - az első között - a nyugati pályaudvaron kezdődött takarékosági hét, amelynek célja: takarékoság a gazdasági munkában és a háztartásokban egyaránt. a pályaudvar dolgozói elhatározták, hogy legfontosabb feladatukat, az őszi forgalmat a kocsitakarékosággal segítik, a jelenlegi 5,6 tonna helyett átlagosan 6 tonna árut raknak minden vagonban. igyekeznek növelni egyéni pénztakarékosági eredményeiket is. jelenleg az üzemi kst 403 tagja az idén 450 000 forintot gyűjt össze, s a rövidesen kifizetésre kerülő őszi forgalmi jutalékból ugyancsak sokat tesznek takarékbá.

hétfőn a pályaudvar kulturális terében takarékosági plakát kiállítás nyílt, ahol alkalmi postahivatal is működik és külön bélyegzőt használnak. /mti/

14.26

- 29 -

PKK

bb. 27. megnyitották a soproni erdőmérnöki főiskola 154-ik tanévét

vid/j/rj

1961. október 9.

hétfőn reggel ünnepélyesen megnyílt a soproni erdőmérnöki főiskola 154-ik tanéve. dr. gál jános, a főiskola igazgatója mondott tanévnyitó beszédet. utána két 65 évvel ezelőtt oklevelet nyert erdőmérnöknek, brückner nándornak és simonfy ákosnak vasdiplomát adtak át, gyémánt-diplomát kapott 3, arany-diplomát pedig 12, hatvan illetőleg 50 évvel ezelőtt végzett erdőmérnök./mti/

bb. 28. időjárásjelentés

rhme/rj

1961. október 9.

a meteorológiai intézet jelenti október 9-én, kedden délután 12 órakor :

az évszakhoz képest enyhe idő

a földközi-tengeri ciklon veszített erejéből az alpok és a pireneusok fölött pedig anticiklon alakult ki.

házánkban tegnap a dunántúlon többfelé esett az eső. a csapadék mennyisége általában 5 mm alatt maradt, csak körmendről és szentgotthárdról jelentettek 6, sopronból 7 és kőszegről 8 mm-t. a nap a dunántúlon csak 0-3, keleten viszont 4-8 óra hosszáig sütött. a hőmérséklet napközben a nyugati határszávon csak 13-17 máshol 18-22, sőt kecskeméten 23, szőlőnokon és békéscsabán pedig 24 fokig emelkedett. ma hajnalban az ország nagyrészen 9-13- északkeleten azonban 5-8 fokig hűlt le a levegő. hétfőn a kora délelőtti órákban a dunántúlon is legtöbb helyen elállt az eső.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 17.4 fok volt, 4.4 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

budapesten hétfőn délután 12 órakor a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, mérsékeltén emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedden estig változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen kevés esővel. mérsékelt, helyenként még élénk északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 17-21 fok között.

a duna vízállása hétfőn reggel budapestnél: 124 cm.:mti :

14.32

- 30 -

bb.39. A november 7-ét megelőző napi munkaidőbeosztásról

k mtth vm fm

1961. október 9.

november 7-e, a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója ez évben keddi napra esik. a termelés és a dolgozók igényeinek figyelembevételével a november 7-i munkaidőbeosztás nap előtti munkaidőbeosztásban változtatás történik. a munkaügyi minisztérium ezzel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adta:

november 5-e, vasárnap munkanap, s helyette a heti pihenőnapot november 6-án, hétfőn kell kiadni. november 4-e, szombat rendezetlen munkanap, november 5-én vasárnap pedig a szombati napra szokásos munkaidőbeosztást kell alkalmazni. az ötnapos munkahéttel dolgozók a november 6-án, hétfőre eső munkaidőjüket november 4-én, szombaton töltik munkában.

a folyamatosan termelő üzemekben, a bányákban, valamint a belkereskedelemben dolgozók munkaidőjének beosztását az illetékes miniszterek - a szakszervezet elnökségével egyetértésben - szabályozzák./mti/

bb 36. ülést tartott a kisz egyetemi tanácsa

hna/lv/m

1961. október 9.

a kisz. központi bizottságának egyetemi tanácsa, hétfőn ülést tartott. megvitatták a pedagógusképzés feletti vállalat védnökség egy éves tapasztalatait és a további feladatokat.
/mti/

17.43

- 31 -

17.46
Zelko

bb 30 egymillió köbméter vizet termelnek naponta a vízművek - megkezdődött az országos vízhiányi konferencia

vid/szc/m

1961. október 9.

Balatonfüreden a szót szanatórium disztermében hétfőn megnyitották az első országos vízhiányi konferenciát. Az országos vízügyi főigazgatóság több mint háromszáz vízügyi szakembert és orvost hívott egybe, hogy megvitassák az egyik legfontosabb létfontartási tényező, a víz hiányjával kapcsolatos kérdéseket. Illés György, az országos vízügyi főigazgatóság vezérigazgatója és csatornázási főosztályának vezetője megnyitóbeszédében elmondta, hogy a természetes ivóvíznyerés ma már igen korlátozott, világszerte nélkülözhetetlené válik a szükségletek kielégítéséhez a mesterséges beavatkozás. Az utóbbi évtizedekben hárommillió méter új nyomócsőhálózat épült, ezenkívül 1.500 kilométer új csatornahálózat, több városnál új közművek, a borsodi regionális vízmű és a fővárosi új felszíni vízmű nemrégiben üzembe helyezett első egysége jelzi a fejlődést. Hazánkban ma már három- és félmillió ember használja a vezetékű vizet. Vízműveink naponta egymillió köbméter vizet juttatnak el a fogyasztókhoz. A husz éves távlati terv további előrehaladást irányoz elő. Ebben az időszakban a vízvezetékhiányi állapotok a mostani 35 százalékról 65 százalékra növekszik, a települések csatornázottsága pedig a jelenlegi 22 százalékkal szemben 40 százalékos lesz.

A konferencia első napján dr. Karvaly Elemér, a veszprémi megyei közegészségügyi és járványügyi állomás igazgatója az ivóvíz-ellátás egészségügyi problémáiról tartott előadást, majd a vízművek karbantartásáról, a csatornaművek higiéniai követelményeiről és más fontos közegészségügyi feladatokról tanácskoztak. /mti/

bb 32. hazánkba érkezett dr. Hanna Köditz történész

sze/lv/m

1961. október 9.

A tudományos ismeretterjesztő társulat meghívására hétfőn hazánkba érkezett dr. Hanna Köditz történész, a német demokratikus köztársaság ismeretterjesztő társulatának tagja, itt tartózkodása idején több megyeszékhelyen tart előadást. /mti/

18.22

18.30

Feli

bb 31. „ponty- és harcosaszálló”, a bolgrád-rakparton - két modern tárolóhajót kapott a halértékesítő vállalat

i ta/hné/m/vg

1961. október 9.

Hétfőn délután a bolgrád-rakparton a szabadság hid pesti hidfőjénél bemutatott a halértékesítő vállalat két új tárolóhajóját, a „ponty- és a harcosaszállót”, mint az illetékesek elmondták, a fővárosi állítás friss élő hallal mindaddig nehéz feladatot jelentett, mivel a kereskedelemnek nem volt megfelelő tárolója. A boltokba kerülő halakat részben vonaton vagy auton szállították a környező térségekbe, részben pedig a dunaparton horgonyzó hat fabárákban tárolták. Ezekben a bákákban mindössze 1200 mézsa halat tudtak raktározni rendkívül rossz körülmények között.

A halértékesítő vállalat ezért a váci dunai hajógyárral két modern, gépesített hálótároló uszlyt készíttetett. A harcos és a ponty elnevezésű uszlyok egyenként 10 vagon hal tárolására alkalmasak. Felépítésük olyan, hogy a halak itt szinte korlátlan ideig eltartathatók anélkül, hogy elpusztulnának. A hálózatlada 40 kamrára van osztva, amelyeknek a fala lyukacsos. Ezekben a lyukacsokon a duna vize állandóan átáramlik és így friss oxigénnel látja el a halakat. Gépesítették a rakodást is. A halak kiválogatását és a partra szállítást gépek, illetve futószalagok végzik. /mti/

bb 33. sajtókonferencia az egyesült arab köztársaság nagykövetségén

m/bs

1961. október 9.

M. A. Khalif, az egyesült arab köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője hétfőn délután sajtókonferenciát tartott, amelyen ismertette kormányának nasszer elnök október 5-i beszédében foglalt álláspontját.

/mti/

18.28

18.30 Feli

- 33 -

bb 34. elutazott hazánkból a csehszlovák pártmunkás-küldöttség

m/hk

1961. október 9.

a csehszlovák kommunista párt nyolc tagu küldöttsége Jan Havelka elvtárrsal a cskp kb. mezőgazdasági osztály vezetőjével az élén, tíz napig tanulmányozta hazánkban az állattenyésztés terén elért eredményeket.

a vendégek megtekintették a Lajta-hansági, bábolnai, mező-hegyesi, kecskeméti-várásfüldi, és a kiskunsági állami gazdaságot, továbbá a mosonmagyaróvári mezőgazdasági akadémia tanázdaságát és a besnyői „Sallai” termelészövetkezetet. meglátogatták az állattenyésztési kutató intézetet, és a martonvásári kutató intézete is.

a küldöttséget baráti beszélgetésen fogadta Gáspár Sándor elvtárs, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára.

a delegációt, amely hétfőn elutazott hazánkból a ferihegyi repülőtérén Németh Károly, az mszmp kb. tagja, a kb. mezőgazdasági osztály vezetője, az mszmp kb. több munkatársa és Keserű János földművelésügyi miniszterhelyettes búcsúztatták.

bb 35. szolidaritási gyűlés a Ganz-mávagban az ndk fennállásának 12. évfordulója alkalmából

st/sze/m/vg

1961. október 9.

a Ganz-mávag mozdonygyár dolgozói hétfőn délután szolidaritási gyűlésen emlékeztek meg a német demokratikus köztársaság fennállásának 12. évfordulójáról. a gyűlésen résztvett és felszólalt Horst Reinke, az ndk budapesti nagykövetségének katonai attaséja. a gyár dolgozóinak a német nép békeharca iránti szolidaritását Schmidt Frigyes párttitkár tolmácsolta.

/mti/

18.34

- 34 -

18.34
Zseli

bb 37. Sosztakovics találkozója a magyar zenei élet képviselőivel

k ms/hné/m/lv

1961. október 9.

Dmitrij Sosztakovics, a hazánkban tartózkodó világhírű szovjet zeneszerző hétfőn a magyar-szovjet barátság házában találkozott a magyar zenei élet számos képviselőjével. a szívélyes hangu, baráti eszmecsere előtt Komor Vilmos érdemes művész, az mszbt országos elnökségének tagja köszöntötte a neves vendéget és átnyújtotta neki az mszbt arany-koszorús jelvényét.

/mti/

bb 38. a társadalmi munka végzésére vonatkozó tanácsrendeletet fogadott el a baranya megyei tanács

vid/hné/m/lv/hk

1961. október 9.

a baranya megyei tanács hétfői ülésén Palkó Sándor, a végrehajtó bizottság elnöke a községi tanácsoknak a mezőgazdaság fejlesztésében és a termelészövetkezetek állami irányításában végzett munkájáról, illetve feladatairól számolt be. Horváth Lajos, a vb. elnökhelyettese az 1961. évi intézkedési terv eddigi végrehajtásáról terjesztett jelentést a megyei tanácsülés elé. a falvak fejlesztésének, a községfejlesztési munka megszervezésének céljából a hétfői megyei tanácsülés elé rendeltet-tervezetet terjesztettek. ez a községfejlesztésben tetemes részvető társadalmi munka irányítását és nyilvántartását a községi, városi tanácsok feladatává teszi. erre a célra társadalmi községfejlesztési bizottság létrehozását rendel el, amelybe a munka irányítására, szervezésére alkalmas szakembereket, pedagógusokat választanak be.

a társadalmi munkában részvevő dolgozók fokozott megbecsülésére a falvakban elkészülő minden új létesítmény befejezésekor a helyi tanács emléklapot adományoz azoknak, akik a létesítmény építésénél legalább husz órát dolgoztak. a járási tanács oklevelét kapja az, aki egy évben legalább 80 órát, a megyei tanács diszoklevelét és emlékjelvényét kapja az, aki egy évben legalább 150 óra társadalmi munkát végez. az ünnepélyes átadások időpontja minden év április 4. napja.

a megyei hatályú tanácsrendeletet a baranya megyei tanácsülés egyhangulag elfogadta, majd a cigányok helyzetével foglalkozó társadalmi bizottság létrehozására, valamint társadalmi tanulmányi ösztöndíjak odaítélésére, gyermek- és ifjúságvédelmi albizottság létrehozására hozott határozatokat.

/mti/

18.43

18.50

Zseli

- 35 -

43. a magyar tudományos akadémia elnökségének állásfoglalása a német békeszerződés ügyében

1 szb ms

1961. október 9.

az akadémia elnöksége legutóbbi ülésén az alábbi határozatot hozta:

a magyar tudományos akadémia elnöksége 1961. szeptember 29-i ülésén legmelegebb jókívánságait küldi a berlini német tudományos akadémia és a berlini német mezőgazdasági tudományos akadémia-nak a német demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából és megragadja az alkalmat, hogy a maga részéről is határozottan állást foglaljon a német békeszerződés előkészítésével kapcsolatban.

a magyar tudományos akadémia régóta jelentős tudományos, politikai és szervezeti kapcsolatai vannak a német demokratikus köztársaság tudományos köreivel. tudományos együttműködési egyezménye van a berlini német tudományos akadémiaival és a berlini német mezőgazdasági tudományos akadémiaival. tudósaink százai jártak a német demokratikus köztársaságban, sokan vettek részt nagyjelentőségű tudományos kongresszusokon. hasonlóképpen rendszeresen látogatnak el német tudósok a magyar népköztársaságba. a magyar tudományos akadémia intézeti és tudományos dolgozói rendszeresen dolgoznak a közös tudományos kutatási témákon a német demokratikus köztársaság két akadémiajával és intézeteivel. a magyar tudományos akadémia-nak több olyan jeles német tudós tiszteleti tagja van, akik a berlini német tudományos akadémia-nak is tagjai, hasonlóképpen a berlini német tudományos akadémia és a berlini német mezőgazdasági tudományos akadémia is tiszteleti tagjává választott néhány magyar tudóst.

a magyar tudományos akadémia-nak saját tapasztalatok alapján is módjában áll felmérni a mindkét német állammal megkötendő békeszerződés óriási jelentőségét. a magyar tudományos akadémia elnöksége az egész magyar tudományos élet képviselőjeként éppen ezért magasra értékeli a német demokratikus köztársaság kormányának és népének a békeszerződés megkötésére irányuló eddigi erőfeszítéseit, kifejezi azt a reményét, hogy a békeszerződés megkötését célzó tárgyalások eredményesek lesznek és támogatja a szocialista országok kormányainak és népeinek azt a szilárd elhatározását, hogy amennyiben nem sikerül mindkét német állammal megkötni a békeszerződést, a szocialista országok, mindazokkal az országokkal együtt, amelyek erre hajlandók, megkötik a békeszerződést a német demokratikus köztársasággal. az elnökség teljes mértékben egyetért a német demokratikus köztársaság-kormány által hozott intézkedésekkel és meg van győződve arról, hogy a békeszerződés megkötése, nyugat-berlin státusának rendezése és békés, szabad várossá nyilvánítása masszemenően fogja szolgálni a világ békéjét és ezen keresztül a nemzetközi tudományos kapcsolatok erősödését, a tudomány további felvirágzását.

a magyar tudományos akadémia tagjai - a magyar nép már kifejezte állásfoglalásával összhangban - minden erejükkel azon lesznek, hogy német tudós barátainkat jelentő feladataik megoldásában támogassák további közös tudományos eredmények és a világbéke megvédése érdekében. /mti/

18.40

1961

Zell

-36-

ob D. a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny zsűrijének sajtótájékoztatója

t fe/j/lv/m/hk

1961. október 9.

a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny zsűrijének tagjai - ismert külföldi és magyar zeneszakemberek és művészek - hétfőn a magyar sajtó házában baráti beszélgetést folytattak a magyar és külföldi sajtó képviselőivel. a magyar újságírók országos szövetsége nováczki Péterfy István, a magyar zene-kritikusok nesztorá üdvözölte a vendégeket, majd Kadoss Pál, Kossuth-díjas zeneszerző, a zene-művészeti főiskola tanára, a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny nemzetközi zsűrijének elnöke értékelt a versenyt. elmondta: a verseny első meg-
lépése volt a nagyszámú jelentkező, nem számítottak husznál többre, és mintegy másfélszázan indultak. a zsűri általános véleménye: a verseny igen magas színvonalú volt, ezt vissza-tükrözik az eredmények is. nem volt könnyű feladatuk a zsűri tagjainak, amikor dönteniük kellett, a verseny mind idehaza, mind külföldön nagy érdeklődést keltett, és ez megerősíti azt az elhatározást, hogy a jövőben szabályos időközökben zenei versenyeket rendeznek majd Budapesten.

a.a. nyikolajev, a csajkowszkij-konzervatórium rektor-helyettese kiemelte a verseny nemzetközi jelentőségét, és azt a legfontosabb tényként, hogy a versenyen indult 16 magyar versenyző megmutatta a külföldi muzsikusoknak, hogyan kell Bartókot interpretálni. hozzászólásában ugyanezt huzta alá Kabos Ilonka is, az Angliában élő, magyarszármazású zongoraművész.

sándor György, az ugyancsak magyarszármazású, amerikai zongoraművész a hazánkban gyökerező Bartók-hagyományokat méltatta. ugyanakkor kiemelte azt, amit különben a verseny külföldi résztvevőinek eredményei is megmutattak, hogy Bartók zenéjét az egész világ szívébe zárta.

Henri Gagnebin, /svájci/ a versenyrendező nemzetközi szövetségének elnöke kijelentette: 50 nemzetközi zenei versenyen vettem már eddig részt, és ezek között a budapestit nagy jelentőségűnek tartom, amely méltóképpen adózott a világ két lángszűz zene-költője emlékének.

Ljubomir Pipkov, bolgár zongoraművész és zeneszerző hangsúlyozta: a budapesti versenyek megmutatták, hogy hűek vagyunk Bartók erkölcsi és humanista elveihez. /folyt.köv./

19.40

1961

Zell

- 37 -

bb 40. /a nemzetközi ... 1. folyt./ m

zigmund todito, a bukaresti zeneakadémia tanára így beszélt: a verseny bebizonyította, hogy modern világunkban bartók szellem nélkülözhetetlen. bartók pedagógiai tevékenysége tanítványainak növendékein muntaikozott meg.

wladislav kebra, Lengyel zongoraművész, a bécsi hochschule für musik tanára elmondotta: számára az jelentette a legnagyobb örömet, hogy a fiatal magyar művészek bartók szellemében, de egyéni tolmácsolásban szólaltatták meg műveit.

végül a zsüri valamennyi tagja elismeréssel szólott arról, hogy mindvégig kellemes légkörben, baráti együttműködésben fejtették ki munkájukat, és a művészi produkciók megítélésében is egyenlők voltak a vélemények. ezt mutatja egyébként a díjak odaítélése is.

/mti/

bb 41. időjárásjelentés

hmé/m/hik

1961. október 9.

a meteorológiai intézet jelenti október 9-én, hétfőn 18 órakor:

az évszakhoz képest enyhe idő

várható időjárás kedden estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb néhány helyen kevés esővel. mérsékelt, helyenként még élénk észak-északkeleti szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 17-21 fok között.

/mti/

19,45

- 38 -

Zseli

bb 45. a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsülésének külföldi vendégei nagygyűlésen találkoztak a budapesti asszonyokkal, lányokkal

t di/hén/m/hk

1961. október 9.

a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsa budapesti ülészakának külföldi vendégei hétfőn a sportcsarnokban lelkes hangulatú nagygyűlésen találkoztak a fővárosi asszonyok, lányok több ezer képviselőjével. részt vett a nagygyűlésen sándor józsef, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, kiss dezső, a budapesti pártbizottság első titkára, brutyó jános, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkára, veres józsef, a fővárosi tanács végrehajto bizottságának elnöke, erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, nagy józsefné kömnyipari miniszter, ortutay zsuzsa, a nőtanács titkára, a magyar nőmozgalom számos más vezetője, társadalmi életünk sok más képviselője.

a megjelenteket bodonyi pálné, a budapesti nőtanács titkára üdvözölte, majd eugenie cotton asszony, a nemzetközi demokratikus nőszövetség elnöke emelkedett szólásra:

- ötnapos tanácskozás után bucsuzunk budapesttől - mondotta többek között attól a várostól, amely oly sok kedves élménnyel ajándékozott meg bennünket, s amelyet soha nem fogunk elfelejteni, valamennyi társnőm nevében köszönöm a szívélyes, őszinte baráti fogadtatást, a szeretetteljes gondoskodást.

nagy taps köszöntötte nyina popovát, a szovjet nőbizottság elnökét, aki hangsúlyozta:

- a szocialista országok népei békét akarnak és nem háborút. jól bizonyítja ezt az önk gyönyörű hazája is. először 1948-ban jártam magyarországon, amikor még a háboru ütötte sebek, a hitlerista hordák vandál pusztításainak látványa fogadta a vendéget. azóta újjászületett budapest, s újjászületett magyarország is. a magyar nők elfoglalták méltó helyüket az ország politikai és társadalmi életében, s a férfiakkal együtt formálják új életüket az üzemekben, a gyárakban és a termelőszövetkezetekben. mi, szovjet nők őszintén örülünk magyar testvéreink sikereinek, s kívánjuk: gazdagodják, erősödjenek továbbra is hazájuk.

/folyt.köv./

21.03

21.03 *Zseli*

- 39 -

bb 45. /a nemzetközi ... 1. folyt./ m

- mi szovjet emberek kommunista pártunk 22. kongresszusa-ra készülünk, ahol népünk legjobbjai megvitatják és elfogadják majd a kommunizmus építésének lenyűgöző tervét. pártunk programtervezete felöleli a szovjet emberek életének minden területét, választ ad korunk legégetőbb kérdéseire, ezért méltán nevezhetjük napjaink kommunista kiáltványának.

nyina popova asszony után anasuja gyanshand asszony, az indiai nőszövetség elnöke lépett a mikrofonhoz.

- ázsia asszonyai - akiknek üdvözlését most tolmácsolom - különféle társadalmi rendszerű országokban élnek. egy részük még a gyarmatosítók uralma alatt selymődik, mások, mint hazám népe, független állam lakója, s százmilliók dolgoznak, alkotnak olyan ázsiai országokban, ahol már a szocializmust építik. sokfelé nyelven beszélünk, mások szokásaink, hagyományaink, egy dologban azonban mégis találkozzunk: békében akarunk élni, gyermekeinket felnevelni.

ilse thiele, a német demokratikus nőszövetség elnöke felszólalásában elmondotta:

- budapesti tartózkodásom néhány napja alatt sok-sok magyar asszonytársunk kerestett meg bennünket a demokratikus németország

küldöttjeit. azt kérdezték tőlünk, hogyan élünk, s mit teszünk a békeért. a kérdésre azt válaszoltuk: erősítjük hazánkat, a német demokratikus köztársaságot, megértettük és támogatjuk kormányunk augusztus 13-i intézkedéseit, helyeseltük és szívből kívánjuk a második világháború maradványainak felszámolását, a békeszerződés aláírását.

a kubai nők küldötte illuminad sierra arról számolt be, hogy hazájában az asszonyok, a lányok a férfiakkal együtt éberen örököndnek a forradalom vivményai felett. készek arra, hogy ha kell fegyverrel védjék hazájukat és megállják helyüket a békés építőmunkában. a tudatlanság felszámolására új iskolák százai nyitották meg kapukat, s ezekben több mint huszezer asszony - többségében volt analfabéta - gyarapítja ismereteit. a városokban és falvakban pedig 14.000 fiatal lány sajátítja el a szabásvarrás tudományát.

/folyt.köv./
21.10

21.10
Zseli

- 40 -

bb 45. /a nemzetközi... 2. folyt./

- békét akarunk - mondotta többek között - de nem félünk a harctól sem. jelszavunk: „haza vagy halál!”, „győzni fogunk!”, - fejezte be felszólalását a gyűlés résztvevőinek lelkes tapsa közepette.

végül aono keita asszony, a mali köztársaság nőmozgalma-nak képviselője tolmácsolta afrika asszonyainak és lányainak üdvözlését. beszámolt arról, hogy hazájában, épp úgy, mint afrika számos függetlenséget nyert országában, a nőmozgalmak jelentős tevékenységet fejtenek ki az évszázados szokások megváltoztatásáért, a nők egyenjogúságának kiharcolásáért.

a nagygyűlés budonyi palné zónszavával fejeződött be.
/mti/

...

bb 46. ünnepi díjkiosztás az orkeál színházban - a nemzetközi lisztbártók zongoraverseny győzteseinek hangversenye

t fe/hné/m/hk

1961. október 9.

az orkeál színházban hétfőn este ünnepélyesen adták át a nemzetközi lisztbártók zongoraverseny győzteseinek a díjakat.

a nemzetközi zsűri soraiban helyet foglalt aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese és meruk vilmos, a művelődésügyi minisztérium színhazi és zenei főigazgatójának vezetője.

jelen volt az ünnepi díjkiosztáson szarka károly külügy-miniszterhelyettes. ott volt a budapesti akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. a külföldi vendégek soraiban megjelent a hazánkban tartózkodó világhírű szovjet zeneszerző dmitrij sosztakovics is.

/folyt.köv./
21.22

- 41 -

21.22
Zseli

bb 46. /Ünnepi díjkiosztás.... 1. folyt./ m

Kadosa Pál, Kossuth-díjas zongoraművész, a zeneművészeti főiskola tanára, a nemzetközi zsűri elnöke, ünnepi beszédében méltatta a verseny jelentőségét: - 1961. év, a magyar muzsika, Liszt-Bartók éve, azé a két nagy magyar zsenié, akik életművükben a népek testvériségét hirdették. ennek a testvériségnek az eszméje, tehát a béke eszméje az, amely 1961 őszén hazánkba hozta a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny résztvevőit, öt világnász több mint 20 országából, jöttek el hozzánk a fiatalok, hogy összemérjék művészetüket. ennek a nemis tornának csak győztesei voltak. kívánjuk nekik és magunknak is - mondotta - hogy további pályájukon is Bartók szellemé, két nagy mesterük eszméje irányítsa vezérelje őket.

Nadja Boulanger, a párizsi Ecole d'art americain igazgatója, a zsűri alnöke, a külföldi zsűritagok nevében mondott köszönetet a verseny rendezéséért. a verseny közönségéről szólva ezeket mondotta: - jelenléte, állandó érdeklődése, lelkesedése tanujelét adta tisztelőténk a múlt, hiténk a jelen, reményénk a jövő és szereteténk az ifjuság iránt, s nagyban hozzájárult Liszt Ferenc és Bartók Béla emlékének méltó megünnepléséhez.

az ünnepi beszédek elhangzása után a művelődésügyi minisztérium nevében Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese adta át a díjakat, a jutalmakat, a nívódíjakat és diplomákat. a fiatal művészekhez fordulva arra kérte őket, hogy a jövőben is művészetük erejével hirdessék Liszt és Bartók eszméjét, amely egyben a népek közti barátság és a béke eszméje.

az est második részében a győztesek díszhangversenyen léptek fel az állami hangversenyzenekar közreműködésével, Lehel György vezényletével.

/mti/

21.30

21.25 R

- 42 -

21.41
Lehel

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

kü l ö n k i a d á s

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. október 9.

az országgyűlés hétfői ülése

fm li

1961. október 9.

az országgyűlés hétfőn folytatta tanácskozását.

részt vett az ülésen Dobi István, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, Kádár János, az MSZMP központi bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke, Apró Antal, Biszku Béla, Fehér Lajos, Fock Jenő, Kállai Gyula, Kiss Károly, Marosán György, dr. Münnich Ferenc, Rónai Sándor, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, Czinege Lajos, Gáspár Sándor, Komócsin Zoltán, Szirmai István, az MSZMP politikai bizottságának póttagjai, Csengő János, Czottner Sándor, Ilku Pál, Incze Jenő, Kisházi Ödön, Kovács Imre, Nagy Józsefné, dr. Nezval Ferenc, Nyers Rezső, Losonczi Pál, Pap János, Tausz János, Trautmann Rezső miniszterek, Ajtai Miklós, az országos tervhivatal elnöke.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számot vezetője is tagja.

az ülést Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke nyitotta meg, majd az országgyűlés megkezdte a második öt éves népgazdaságfejlesztési tervről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

a törvényjavaslatot Ajtai Miklós, az országos tervhivatal elnöke ismertette.

/folyt.köv./

10.26

- 1 -

KR

/az országgyűlés... 1. folyt./- szb

bevezetőben megállapította, hogy a második öt éves népgazdaságfejlesztési tervről szóló törvényjavaslat annak a helyes gazdaságpolitikának szellemében készült, amelyet a párt és a kormány a hároméves terv végrehajtása során is érvényesített, s amelynek már kézzelfogható eredményeiről számolhatunk be. az öt éves terv természetesen új fejlődési szinteket, magasabb célokat állít elénk a gazdasági élet fejlesztésében, de az új feladatok is a bevált gazdaságpolitika töretlen folytatását jelzik. gazdaságpolitikánk töretlen, ingadozásoktól mentes, s így lehetővé teszi az átgondolt, előrelátó vezetést, a kapkodásmentes, jó végrehajtást, mindez a további fejlődés egyik lényeges tartaléka.

megállapította, hogy a hároméves tervet nemcsak teljesítettük, hanem egy sor jelentős előirányzatát **teljesen** is teljesítettük. az ipari termelés a tervezett 22 százalékos helyett közel 40 százalékkal, a lakosság fogyasztása pedig 11 százalékos helyett 19 százalékkal emelkedett és terven felül 23 milliárd forintot költöttünk beruházásra, mindez a hároméves tervről szóló törvényben meghatározott gazdaságpolitikai főcélok és főirányok helyességét bizonyítja. a párt egész politikájának átütő sikere, hogy a mezőgazdaságban is uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, ez a változás, ez a siker társadalmunk, népgazdaságunk életében történelmi jelentőségű.

ezután szövegátette a még meglévő nehézségeket, hibákat, hogy az előtűnk álló terv végrehajtása során elkerüljük azokat.

- a hároméves terv idején értünk el eredményeket a beruházási költségek csökkentésében, de a fejlődés nem volt kielégítő. a hároméves terv második felében a terven felül keletkezett tartalékokat némileg túlbecsültük; a fogyasztást és a felhalmazást együttesen gyorsabban növeltük, mint ahogyan a nemzeti jövedelem emelkedett. többek között ez okozta, hogy beruházásainkat anyagilag nem tudtuk oly mértékben megalapozni, ahogyan az építés gyors üteme és a gazdaságosság ezt megkívánta volna. e tapasztalat is indokolja, hogy az előterjesztett öt éves tervben a beruházások összegét a korábban tervezettnél valamelyest alacsonyabban javasoljuk megállapítani. ezt a megfontolást már az idei tervben érvényesítettük, s ennek eredménye - a beruházások jobb anyagi megalapozása - máris mutatkozik.

- a második öt éves terv elkészítésekor tehát behatóan elemeztük a hároméves tervidőszak tapasztalatait, a jót és a kedvezőtlen egyaránt, s a tapasztalatokat hasznosítottuk az öt éves terv elkészítésekor.

/folyt.köv./

14.46

- 2 -

KZ

/az országgyűlés... 2. folyt./- szb

- a második öt éves tervről szóló javaslat azoknak az irányelveknek a szellemében készült, amelyeket a magyar szocialista munkáspárt 7. kongresszusa elfogadott. az irányelvekben meghatározott előirányzatok módosulását az azóta eltelt gazdasági fejlődés tette lehetővé: a fejlődés ütemének gyorsulása adott lehetőséget a magasabb előirányzatokra, így - az ipari termelés gyorsabb fejlődése alapján - gyorsabban növelhetjük a nemzeti jövedelmet.

ajtai miklós ezután a második öt éves tervről szóló törvényjavaslat néhány fő vonására hívta fel az országgyűlés figyelmét.

- az előirányzatok szerint a nemzeti jövedelem 36 százalékkal emelkedik, s míg 1959-ben a nemzeti jövedelem termelésének egyszázaléka a szocialista szektor 77.5 százalékos képviselője, 1965-ben a szocialista szektor a nemzeti jövedelemnek már mintegy 93 százalékos képviselője. ez a változás is tükrözi, hogy hazánkban a tervidőszakban lerakjuk a szocializmus alapjait, s áttérünk a fejlett szocialista társadalom felépítésére. nemzeti jövedelmünk felhasználásában a felhalmozás gyorsabban növekszik, mint a fogyasztás. a fogyasztás növekedését jelzi az áruforgalom 23 százalékos emelkedése, s ezen alapszik az életszínvonal, a realjövetelem 16-17 százalékos növekedése. a reálbérek növekedése a tervidőszak elején lassabb, a tervidőszak második felében gyorsabb ütemű lesz. mind a tervezésnél, mind a végrehajtásnál a magyar dolgozó nép életszínvonalának állandó emelése a cél, s azt kell szem előtt tartanunk, hogy az életszínvonal emelkedése mindenkor megalapozott legyen. a nemzeti jövedelemből tehát a szocialista fejlődés ütemének megfelelő hányadot biztosítunk felhalmozásra, beruházásokra. korábban, több éven át - az ellenforradalom utáni években - viszonylag keveset ruháztunk be. ezt fokozatosan pótolnunk kell, s egyben biztosítanunk kell a gyorsabb fejlődés feltételeit is. a beruházásokat természetesen csak oly mértékben növelhetjük, hogy az ne akadályozza az életszínvonal folyamatos emelkedését.

- szocialista iparunk öt év alatt 48-50 százalékkal növeli termelését. ez évenként mintegy 8.5 százalékos átlagos emelkedést jelent. a termelési eszközök gyártása gyorsabban növekszik, mint az ipar egészének, különösen pedig a fogyasztási cikkeknek a termelése. az öt éves terv idején a szocialista ipar termelésében még nagyobb súlyt kap a vegyipar, a gépipar és a villamos-energiaipar.

/folyt.köv./

14.53

- 3 -

KZ

/az országgyűlés.....3.folyt./vm

népgazdaságunk adottságai indokolják, s a nemzetközi munkamegosztás lehetővé teszi, hogy kevesebb cikket gyártsunk, viszont nagyobb szériában, termelésünk szerkezetének kedvező alakításához egyre nagyobb lehetőséget biztosít számunkra a szocialista országok között: munkamegosztás, gazdasági kapcsolataink továbbfejlődése a szocialista országokkal, s e kapcsolatok előnyeinek bátor kihasználása, - amint a törvényjavaslat is leszögezi: „népgazdaságunk fejlesztését, s egyben a szocialista tábor országainak közös érdekeit szem előtt tartva, fejleszteni kell a nemzetközi munkamegosztást,„

- a nemzetközi kapcsolatok új, szocialista formája eddig is kedvezően befolyásolta fejlődésünket, mindenkor biztos alapot jelentett, hozzájárult előrehaladásunk gyorsításához, mindenkor éreztük a szovjetunió, a szocialista országok nagy családjának segítségét, önzetlen támogatását, a legnehezebb helyzetben is felénk nyúló, segítő kezét.

a továbbiakban rámutatott arra, hogy a népgazdaság fejlesztésével, szerkezeti átalakításával javítjuk az ország nyersanyaghelyzetét is. a kevésbé anyagigényes és magas szaktudást követelő termékek fejlesztését helyezük előtérbe, elsősorban olyan cikkek szerepelnek terveinkben, amelyeket korszerű technikával és technológiával gazdaságosan tudunk előállítani. példának említette a vegyipar termelését, amely az ipar egészének növekedését meghaladva, 75 százalékkal emelkedik, de a vegyiparon belül a gyógyszeripar termelése még ennél is gyorsabban: száz százalékkal növekszik, a műszeripar termelése tavaly 5.2 százalékot képviselt a gépipar egészében. ez a részarány a tervek szerint 1965-ben 7.6 százalékra emelkedik, a híradástechnikáé pedig 9.9 százalékról 11.5 százalékra, a műszeripar és a híradástechnika gyors fejlesztése előnyös, mert viszonylag kevés nyersanyagból magas értékű termékeket állít elő; kutatóink, mérnökeink, szakmunkásaink mindkét iparágban biztosítani tudják a nemzetközi versenyben való helytállást, ugyanakkor ezek az iparágak jelentős szerepet töltenek be iparunk automatizálásában is, hiszen az automatizálás a műszeripar és a híradástechnika termékeit igényli.

/folyt.köv./

14.56

- 4 -

/az országgyűlés.....4.folyt./vm

- az élelmiszeripar termelésében számottevően emelkedik a konzervipar és a hűtőipar részesedése. jó minőségű mezőgazdasági termékeinket így magasabb értékű cikkeké dolgozhatjuk fel, s mindkét iparág exportunk szempontjából is jelentős.

második öt éves tervünk egészét a korszerű technika igénye jellemzi. egész munkánkat áthatja a műszaki fejlődés meggyorsításán átfogó célja, a gyártmányok korszerűségének növelése, az új technológia bevezetése, a műszaki fejlesztés szempontjából mindenekelőtt fontos az energiaellátás. ennek korszerűsítése érdekében növeljük a kőolaj és a földgáz felhasználását, mert ezek magasabb hatásfoku, gazdaságosabb tüzelő-és hajtóanyagok. célunk megvalósításához jó alapot biztosít a „barátság,„ kőolajvezeték, amelyen a szovjetunióból érkezik hozzánk nyersolaj. fejlesztjük saját kőolaj és földgáztermelésünket is, ugyanakkor villamosenergiát importálunk a baráti országokból, kiépül a hazánkat a szovjetunióval összekötő 220 kilovoltos új távvezeték. így 1965-ben az ország minden lakosára mintegy 35 százalékkal több kalória fogyasztás jut, mint a múlt évben. energiahelyzetünket korszerű, új erőművek építésével is javítjuk. mindez szilárd alapot ad a műszaki fejlesztéshez, a nehéz munkák gépesítéséhez, általában a termelési előirányzatok növeléséhez.

iparunk fejlődésében egyre nagyobb szerepet kap a kemizálás is: elősegíti a legkülönbözőbb termelési ágak technológiájának a korszerűsítését, a vegyipar gyors fejlődése tehát előre lendíti az ipar más ágait is, s kedvezően hat a mezőgazdaságra is. a múlt évben a vegyipar az egész ipar termelésének 7.5 százalékát képviselte, ez az arány 1965-ben megközelíti a 9 százalékot. a műanyagok termelésének várható növekedésére jellemző a következő adat: tavaly 1.1 kilo műanyag jutott az ország minden lakosára, az egy főre jutó műanyagtermelés az öt éves terv végére eléri a 3.2 kilót. gyors ütemben emelkedik a műtrágyagyártás is, úgy hogy a behozattal együtt az egy katasztrális hold szántó, kert és szőlőterületre jutó műtrágya a tervezésünk végére eléri a 190 kilót.

/folyt.köv./

15.02

- 5 -

15.02

/ az országgyűlés... 5. folyt./vm

a vaskohászat szerkezete is a műszaki fejlődés követelményei szerint alakul, növeljük a finomhengersori termékek és a finomlemezek részarányát, a hidegen alakított kohászati termékek gyártását, a nyersvas-termelést új nagy olvasztók építése nélkül rekonstrukciókkal növeljük, ugyanakkor egész kohászati termelésünket úgy fejlesztjük, hogy általános gazdaságpolitikai céljainknak megfelelően, jobb minőségű, értékesebb terméket állítsunk elő. ezt a célt szolgálja majd a harmadik ötéves terv idén felépülő új, nemcsak acélmű is, a kohászatban elsődleges feladatnak kell tekinteni a termékek összetételének tervezett, kedvező változását, még abban az esetben is, ha ez kedvezőtlenül befolyásolja a kohászat mennyiségi termelését.

az építőipar műszaki fejlesztését az előregyártott elemek termelésének fokozásával, könnyűbeton-elemek gyártásával, s más korszerű módszerekkel segítjük elő, hogy lényegesen rövidítsük az építkezések idejét, ugrásszerűen növeljük a munka termelékenységét, s minél inkább kialakítsuk az építkezési munka gyárszerű, szerelőipari jellegét.

mindenhez szilárd hazai nyersanyagbázist teremt a dunai cement és mészmű üzembehelyezése, az építkezés korszerűsítése nagyban hozzájárul majd a beruházások kivitelezési idejének rövidítéséhez, a költségek csökkentéséhez, a műszaki fejlesztés azonban önmagában nem lenne elegendő, a beruházások kivitelezésében, a határidők betartásában, s a költségek terén is lényegesen túl kell haladnunk az eddigi eredményeket, a terv előírja például, hogy a lakásépítkezések átlagos időtartamát öt év alatt felére kell csökkenteni, az

ilyen célok megvalósításához jobb szervezésre, jobb tervezésre, átgondolt, céltudatos anyagi ösztönzési rendszer bevezetésére is szükség van, hogy a beruházások előkészítésétől a kivitelezésig tovább javuljon a munka, az új beruházásokra a jövőben jobban összpontosít hatjuk erőinket, s ez önmagában is gyorsítja a kivitelezést, előnyösen befolyásolja a gazdaságosság alakulását.

a második ötéves terv idején több új nagy ipari mű építést kezdjük meg, illetve fejezzük be, több iparágat, üzemet korszerűsítünk, a beruházási összegeket a rekonstrukciókra összpontosítjuk.

még a nagy fellendülés előtt álló gyógyszeripar fejlesztését is új üzem létesítése nélkül, a meglévő üzemek korszerűsítésével oldjuk meg, a rekonstrukciós tervek végrehajtásával kicseréljük az elavult, öreg berendezéseket, egy-egy iparágban számottevően felfrissítjük a gépparkot, az új üzemek építésénél, s a rekonstrukciónál is tekintetbe kell vennünk az ipartelepítés szempontjait, hiszen az ország egyes vidékeit nyilvánvalóan csak új üzemek építésével iparosíthatjuk, nem pedig rekonstrukciókkal, gondosan ügyelnünk kell tehát arra, hogy budapest iparát elsősorban a meglévő üzemek korszerűsítésével fejlesszük, s a fővárosban ne építsünk új üzemeket.

/folyt.köv./

15.08

- 6 -

102

/az országgyűlés... 6. folyt./- szb

budapest túlszűfolt, a korszerűsített fővárosi üzemeknek tehát elsősorban a munka termelékenységének emelésével - nem pedig létszám növeléssel - kell megoldaniuk feladataikat.

beszède további részében külkereskedelmünkkel, illetve exportfeladatainkkal foglalkozott, aláhuzta, hogy népgazdaságunk nyereség-anyag-ellátását, a szükséges behozatalt csak jó minőségű, korszerű, kedvezően eladható exportcikk segítségével biztosíthatjuk, ezért egyik legfontosabb feladat iparunk gyártmányainak korszerűsítése, a nemzetközi színvonallal lépést tartó új cikkek gyártását megköveteli a belső piac is, de nagyarányú külkereskedelmünk is, az utóbbi években iparunk egyre több ágában találhatunk olyan kutatókat, tudósokat, szakembereket, szakmunkásokat, akik képesek lépést tartani a fokozódó követelményekkel, gyógyszereink, műszereink, híradástechnikai-berendezéseink, járműveink és más termékeink számottevő nemzetközi sikert arattak, s nemzetközi tekintélyt biztosítanak a magyar iparnak, több esetben azonban elhúzódik egyes gyártmányok korszerűsítése, a kutatás, a kísérletezés, a szerkesztés, a prototípus gyártása néha annyi időt vesz igénybe, hogy mire az új cikk gyártását megkezdjük, már nem tekinthető teljesen korszerűnek, fokoznunk kell tehát iparunk rugalmasságát, masszával: lényegesen rövidíteni kell azt az időt, amely a korszerű gyártmány elkészítésének elhatárolása és tényleges elkészítése között eltelik, az ipar rugalmasságának fokozása nemcsak az adott feladaton dolgozó szakembereken múlik, hanem azon is, hogyan tudja a vezetés egy-egy feladat gyors megoldására koncentrálni a rendelkezésre álló szakembereket és az anyagi erőit, a nemzetközi együttműködés lehetőségét felhasználva tehát téren is szűkíthetjük a feladatok számát, ugyanakkor a kutatásban is, a gyártmányfejlesztésben is fokozottan törekedhetünk, a gyártmányfejlesztésben is fokozottan törekedhetünk az erők összpontosítására, magyarországon például nem gyártunk személyautót, s nem is tervezünk személyautógyártást.

/folyt.köv./

15.13

- 7 -

~~~~~
j a v i t a s !
-----

az országgyűlés... 1. folyt./ negyedik bekezdése első sorától helyesen:

... el eredményeket a beruházások összpontosításában, építkezéseink gyorsításában, a beruházási költségek csökkentésében, a fejlődés nem volt....
--

102

/az országgyűlés.....7.folyt./vm

a különböző típusú személygépkocsikat a baráti országokból szerezzük be, ugyanakkor autóbuszokból számottevő mennyiséget exportálunk is. az autóbuszok gyártását kell tehát továbbfejleszteniünk, mert így nem forgácsoljuk szét erőnket. ha ugyanis személyautót is akarnánk gyártani, azoknak a szakembereknek egy részét kellene elvonnunk az autóbuszgyártástól, akik ma a különböző autóbusz-típusok fejlesztésén dolgoznak. ezzel pedig veszélyeztetnénk a magyar autóbuszgyártás nemzetközi jó hírét.

a terv sokrétű feladatainak végrehajtásában joggal számíthatunk a magyar munkásosztály, az iparban dolgozó értelmiség lendületére, arra, hogy tudása legjavát adja szocialista fejlődésünk meggyorsításához. terveink végrehajtásához szilárd alapot nyújt dolgozó népünk akarata, lendülete, s az a tény, hogy egyre erősödik a párt gazdaságpolitikája iránti bizalom, hiszen az elmúlt esztendő tapasztalata is bebizonyította ennek a politikának helyességét, eredményességét, s következetességét.

a továbbiakban a mezőgazdaság terveit ismertette. a terv a mezőgazdasági termelés 22-23 százalékos növelését írja elő, másszóval évi átlagban mintegy 4.1-4.2 százalékos növekedést. ennek a célnak az elérése nemcsak a mezőgazdaságtól, de egész társadalmunktól számottevő erőfeszítést követel, - hangsúlyozta, majd részletesen ismertette a mezőgazdasági termelés előirányzatainak megvalósításáért végrehajtandó feladatokat.

a közlekedés fejlesztéséről szólva hangsúlyozta, hogy folytatódik a villamosítás és a dieselesítés. a villanymozdony és a dieselmotordony a szénben, illetve a hajtóanyagban rejlő energiának 16, illetve több mint 20 százalékát képes hasznosítani, míg a gőzmotordony hatásfoka kedvező esetben is alig haladja meg az 5-6 százalékot, tehát a vontatás korszerűsítése nemcsak a közlekedés szempontjából jelentős, hanem az energiafelhasználás szempontjából is.

ezután részletesen beszélt az életszínvonal emelkedését, az anyagi és kulturális igények kielégítését előirányzó tervekről. a terv a kiskereskedelmi áruforgalom 23 százalékos növelését írja elő, még hozzá a lakosság igényeinek megfelelő áruból. a fontos követelmény - tudniillik az, hogy „a lakosság igényeinek megfelelő áruból, - jelentős feladatokat ró egész belkereskedelmi hálózatainkra és azokra az üzemekre is, amelyek fogyasztási cikkeket termelnek. különösen fontos a fogyasztási cikkeket termelő ipar és a kereskedelem jó együttműködése, nem kevésbé az áruellátás színvonalának, a kereskedelem kulturáltságának további tökéletesítése.

/folyt.köv./

15.33

- 8 -

KR

/az országgyűlés.....8.folyt./vm

felhívta a figyelmet azokra a szerkezeti és minőségi változásokra, amelyeket a terv az áruforgalomban előirányoz. az élelmiszerellátásban egyre nagyobb szerepet kapnak a magasabb tápértékű állati eredetű fehérjéket tartalmazó és a vitamindús élelmiszerek. a belkereskedelem egyre több olyan gépet és felszerelést hoz forgalomba, amelyek könnyítik a háztartási munkát, s a dolgozók kényelmét szolgálják. a közlekedtetés forgalmának viszonylag gyors, 30 százalékos emelését tervezzük, s ez nagymértékben könnyíti majd a dolgozó nők háztartási gondjait.

a könnyűipar előirányzatai összhangban vannak a fogyasztás várható alakulásával, s egyben a nemzetközi piacokon jó hírnevet szerzett termékekkel - mint például a magyar cipő, pamutszövet - segítik külkereskedelmünket is. ajtai miklós kiemelte a hazai nyersanyagbázisra épülő cellulóze és papírgyártás nagyirányú fejlesztését, ami lényegesen könnyíti külkereskedelmi feladataink megoldását is.

rámutatott arra, hogy a fő árucikkek mellett nem szabad megfeledkeznünk az ugynevezett kis kérdésekről, vagyis az országos tervekben elő nem irányozható sok ezer apró cikkről, mert ezek hiánya - bár népgazdasági szempontból talán nem jelentős - a vásárlóknak sok bosszúságot okozhat. támogatnunk és segítenünk kell tehát a kereskedelem ilyen irányú kezdeményezéseit, például az ugynevezett ezer apró cikket árusító üzletek fejlesztését.

dolgozó népünk életszínvonalának növelése szempontjából jelentős a közvetett juttatások is. a sok ilyen közvetett - az az áruforgalomban nem tükröződő - juttatás közül kiemelte a társadalombiztosítás nagyarányú kiszélesedését, amely különösen nagy jelentőségű mostanában dolgozó parasztságunk életkörülményeinek javulása szempontjából.

a lakásépítkezéseket a 15 éves lakásépítési programnak megfelelően irányozza elő a terv. öt év alatt 250.000 lakás építésével számolunk, ennek mintegy 40 százalékát állami erőforrásból építjük. a magánlakás-építést jelentős hitellel támogatja az állam, s elsősorban a bérből és fizetésből élők rendelkezésére állnak a hitelek. ismeretes, hogy a 15 éves lakásfejlesztési program fő célja: minden család rendelkezzen önálló lakással. az öt éves terv lakásépítési előirányzata ennek a nagyszabású programnak az első szakasza. öt év alatt a lakások száma gyorsabban növekszik, mint a családok száma, de a lakásigényeket az öt éves terv végére még nem tudjuk maradéktalanul kielégíteni.

/folyt.köv./

15.38

- 9 -

KR

/ az országgyűlés

y.t./vm

az oktatás és a népművelés előirányzatairól szólva részletesen kitért a szakemberképzésre. népgazdaságunk gyorsított fejlődése olyan igényeket támaszt a szakemberképzés iránt, amelyeket felsőfokú képzésünk legfeljebb minimálisan elégít ki. ezért rendkívül kívánatos volna, ha gyakorlati intézkedésekkel a tervek fölé emelhetnénk az egyetemre kerülő fiatalok számát, - mindenekelőtt a mérnök - a tudományegyetemi vegyész, - a fizikus- és a matematikus-hallgatók számát. a törvényjavaslat előirányozza a felsőfokú technikus-képzés megkezdését is.

- népünk művelődése szempontjából felbecsülhetetlen a televízió, hangsúlyozta ezután, az ország területén nagy részben biztosítjuk a televízió-adás vételét, s több mint 600.000 készüléket hozunk forgalomba. ezzel a művelődésnek olyan új rendszere, tanulmányi közeg, amely a legkisebb faluba is eljut, s új lendületet ad a szocialista kultúra terjedésének.

ajtai miklós beszéde további részében megállapította: a modern ipar és a modern mezőgazdaság fejlődésének szükségossé teszi, hogy népgazdaságunk alakulását öt évnél hosszabb távra is áttekintsük. tervezőink megkezdték népgazdaságunk 20 éves tervének kidolgozását. elképzeléseinkről és az együttműködési lehetőségekről tájékozódó megbeszéléseket folytattunk több szocialista országgal is, elsősorban azokkal, amelyekkel nagyobb arányú gazdasági kapcsolataink, a megbeszélések elősegítik a hosszútávú terv kidolgozását és megkönnyítik, hogy távlati terveinket is a nemzetközi együttműködés szocialista alapelveinek megfelelően összehangolhassuk barátainkkal. a 20 éves terv előkészítése érdekében végzett számításokat az öt éves terv előirányzatainak kidolgozásánál is felhasználhatjuk.

a kormány a mostani törvényjavaslat tárgyalásakor határozatot hozott, hogy az országos tervehivatal fő vonásaihoz dolgozza ki a népgazdaság fejlesztésének 1970-ig szóló tervét. ez is része lesz a 20 éves távlati tervnek és előfeltétele a népgazdaság zökkenőmentes fejlődésének.

befejezésül hangsúlyozta, hogy az országgyűlés elé került törvényjavaslat körültekintő, elmélyült munka eredménye. kidolgozásához messzemenő segítséget nyújtottak tudósok és szakemberek is. javaslataik, elgondolásaik nagymértékben segítettek a párt által kitűzött célok helyes megvalósítását; - a tartalékok feltárását, a terv megalapozottságát.

- kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot elfogadni szíveskedjék /hosszantartó taps/.

/folyt.köv./

15.45

- 10 -

KE

/az országgyűlés... 10. folyt./- szb

ezután putnoki lászló, a terv- és költségvetési bizottság tagja, a törvényjavaslat előadója szólalt fel.

- az országos tervehivatal elnöke ismertette a második öt éves terv törvényjavaslat főbb adatait - rögzítette. a második öt éves terv törvényjavaslatát az országgyűlés valamennyi bizottsága megvitatta a vita egyik tapasztalata, hogy a bizottságokban levő képviselők a törvényjavaslatot megfelelő alaposítással és gondossággal tanulmányozták. a bizottságok munkájára jellemző, hogy 120 képviselő vett részt a vitában. javaslataik főleg arra irányultak, hogyan lehetne gondosabb szervezői munkával, átgondoltabb vezetéssel még celszerűbben hasznosítani a népgazdaság minden ágazatában a terv rendelkezésére bocsátott összegeket.

valamennyi bizottság egybehangú megállapítása volt, hogy a terv előirányzatainak megvalósításához szükséges a tömegek alkotó készsége, messzemenő segíteni akarása. valamennyi bizottság kívánsága, hogy távolítsuk el azokat az akadályokat, amelyek nehezítik vagy gátolják a tömegek segíteni akarásának, alkotó készségének kibontakozását.

részletesen foglalkozott az öt éves terv főbb ipari, mezőgazdasági és kulturális előirányzataival, a lakosság anyagi helyzetének tervezett javításával, az életszínvonal emelkedésével, majd így folytatta.

- tisztelt országgyűlés!

- a tervben foglaltak helyesen tükrözik legfontosabb tennivalóinkat, helyesen osztják el anyagi eszközeinket - ezért az országgyűlés bizottságai a törvényjavaslatot alapjaiban helyesnek tartják, s a felmerült módosítási javaslatok alapvető kérdéseket nem érintenek. végül előterjesztette a terv-javaslat vitája során felmerült módosításokat, majd a terv- és költségvetési bizottság nevében a második öt éves népgazdaságfejlesztésről szóló törvényjavaslatot a terv- és költségvetési bizottság nevében elfogadásra ajánlotta az országgyűlésnek.

/folyt.köv./-

15.50

- 11 -

KE

/az országgyűlés.....11.folyt./vm.

a törvényjavaslat vitájában elsőnek fehér Lajos képviselő, az MSZMP központi bizottságának titkára szólalt fel.

bevezetőben a többi között hangsúlyozta: a törvényjavaslat elkészítésénél figyelembe kellett venni, hogy a nemzetközi helyzet kiéleződésének következtében szükség van az ország védelmi képességének erősítésére. néplink szabadsága, függetlensége, a béke védelmében nekünk is meg kell tennünk a megfelelő intézkedéseket.

- a terv végrehajtásának egyik alapvető tényezője - folytatta, hogy a szovjetunió továbbra is hathatós segítséget nyújt számunkra a nyersanyag-ellátásban. gazdasági kapcsolataink a szocialista tábor országaival egészségesen fejlődnek. ezek az erősödő kapcsolatok egyik fő biztosítékát jelentik öt éves tervünk megalapozottságának, sikeres teljesítésének.

- a terv elkészítésekor figyelembe vettük azt is, hogy mind több és több volt gyanúmat és féltékenységet keltő ország lépett a nemzeti függetlenség útjára. ezekkel az országokkal egyre bővülnek gazdasági kapcsolataink.

- a kölcsönös előnyök alapján továbbra is észszerű gazdasági kapcsolatokat kívánunk kiépíteni a fejlett tőkés országokkal is, - követve a két rendszer békés egymás mellett élésének politikáját.

a továbbiakban hangsúlyozta, hogy az öt éves terv egyik központi feladata a szocialista iparosítás folytatása, elsősorban a nehéz- ipar fejlesztése. részletesen kitért az egyes iparágak fejlesztéséről, a minőségre, a műszaki színvonal emelésére, s hangsúlyozta: a műszaki fejlődés meggyorsításában döntő szerepe van a dolgozó tömegek alkotó kezdeményezéseinek, amely főként az ujitási mozgalomban ölt testet. fokozott támogatást kell nyújtani a feltalálóknak, az ujitóknak, minden munkakörben növelniük kell a dolgozók szakképzettségét, hogy még szélesebb körben kiterjedhessenek az ujitómozgalom. az ipari szerkezet megjavításának, a műszaki színvonal emelésének és általában az egész iparfejlesztési terv megvalósításának legfontosabb feltétele a munkások, a műszaki értelmiség munkakedve, alkotó készsége, szorgalma. a pártszervezetek - s velük együtt a kisz és a többi tömegszervezet - politikai, nevelő és szervező munkájukban tekintsék fő céljuknak annak megőrtetését az üzemi dolgozókkal: csak a termelés, a termelékenység növelése, az önköltség csökkentése teszi lehetővé, hogy emeljük az életszínvonalat, előteremtjük a növekvő fogyasztáshoz szükséges árualapokat, s megfelelően továbbfejleszthessük a népgazdaságot.

/folyt.köv./

16.12

-12-

168

j a v i t á s !

az országgyűlés 11. folyt. harmadik bekezdésének első-
második sora helyesen:

...tényezője - folytatta -, hogy a szovjetunió továbbra is.....

mti

/az országgyűlés.....12.folyt./vm

felhívta a szakszervezetek figyelmét: a munkatermelékenység javítása érdekében foglalkozzanak a technológiai színvonal növelésével, a munkaszervezéssel, az ujitásokkal, s magukkal az ujitókkal is és mindezek előmozdítására - a szocialista munka- verseny széleskörű szervezésével.

- az előttünk fekvő törvényjavaslat elkészítésének egyik alapvető meghatározója volt az az érvondatos körülmény - folytatta fehér Lajos - hogy az öt éves terv kezdetére lényegében befejeződött hazánkban a termelészövetkezetek tömeges, szamszerű fejlesztése. a parasztság döntő többsége a nagytulaj. szövetkezeti szocialista gazdálkodásra tért át.

ugy gondolom, túlzás nélkül állapíthatja meg a tisztelt országgyűlés, hogy a termelészövetkezeti mozgalom győzelme a fordulat éve, óta a legkiemelkedőbb társadalmi, politikai esemény és vívmény hazánkban. létrejöttek annak a feltételei, hogy a magyar mezőgazdaságot kiemeljük a viszonylagos elmaradottságból s meggyorsítsuk a mezőgazdasági termelés növekedésének ütemét. a második öt éves terv egyben a mezőgazdasági termelés feltételeinek a programja, a tervidőszak a termelészövetkezeti mozgalomban elért eredmények, a szövetkezeti gazdaságok megszilárdításának forradalmi időszaka. a tömeges szamszerű fejlesztés befejezése után kibukult új helyzetben most az a fő feladat, hogy mindonütt jól vezetett, eredményesen gazdálkodó termelészövetkezetek alakuljanak ki, amelyek minél nagyobb terméshezárnyokat érnek el és több árut adnak az országnak.

az öt éves terv időszakaiban a dolgozó parasztságnak - egész társadalmunk hathatós segítségével - a következő fő feladatokat kell megoldania:

1./ már a tervidőszak első felében meg kell oldani mindenképp a kenyérgabona szükséglet hazai termésből való kielégítését, hogy kenyérgabont ne kelljen többé külföldről behoznunk.

2./ a növekvő állattalomány szükségletének kielégítésére szilárd takarmánybizist kell teremtenünk;

3./ aróteljesen fejlesztjük a sertés- és baromfi-hústermelést annak érdekében, hogy a lakosság egy főre jutó évi húsfogyasztását a múlt évi mintegy 45 kg-ról a tervidőszak végére több mint 53 kg-ra emeljük és a növekvő exportfeladatokat is megoldjuk.

/folyt.köv./

16.32

- 13 -

168

/az országgyűlés.....13.folyt./vm

4./ elsősorban az alföldi borvidéken, tehát homekon, nagyüzemi telepítésekkel nagyüzemi (nutyamlé, szőlő- és gyümölcs- termelő üzemeket kívánunk létrehozni. A rekonstrukció keretében mintegy 70-80 ezer katasztrális hold szőlőt, továbbá mintegy 140 ezer katasztrális hold új nagyüzemi gyümölcsöszt telepítünk.

5./ a ma még gyengébben gazdálkodó szövetkezetek megszilárdítása, a vezetőségnek megerősítése, gazdálkodásuknak a jobb színvonalára való emelése a párt és a kormány egyik elsőrendű politikai feladata a legközelebbi években. A szövetkezetek gazdálkodásának rendbehozása egyben a mezőgazdasági termelés általános fellendítésének is nagyon fontos tartaléka, mert hiszen talpraállásuk, megerősödésük esetén az addiginél jóval többet fognak termelni és több árut tudnak majd adni a népgazdaságnak.

- az állattenyésztéssel kapcsolatban a takarmánykörülményekkel foglalkozott.

A törvényjavaslat helyesen szorgalmazza, hogy el kell torjuszteni a takarmányozás korszerű módszereit, mindenképp a keveréktakarmány szilveszkörü felhasználását. Ennek érdekében már az öt éves terv első felében csaknem 200 korábban leállított malomot szerelnék át abrakkeverék előállítására. A keveréktakarmány jövőre 80 ezer, a tervidőszak végén több mint 200 ezer vagon korszerű, nagyobb termelékenységet biztosító keveréktakarmányt állítanak elő az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek állatalománya részére. Ezzel új iparágat szervezünk hazánkban: az abrakkeverék / sertés-, baromfi-, tehén- / ipari előállítását, amelynek etetése magasabb szintre, belterjesebb fokra emeli a nagyüzemi állattenyésztést.

- a termelés növelésének, a közös gazdaságok fokozatos megerősítésének fő forrása - folytatta tehát tajos - a termelőszövetkezeti parasztság szorgalmas, fegyelmezett, becsületos jó munkája, rendszeres részvétele a közös munkában.

/folyt.köv./

16.37

- 14 -

KB

/ az országgyűlés.... 14. folyt./ gy

a munkafegyelem - szilárd, határozott, hozzáértő vezetés mellett - elsősorban a szövetkezeti tagság öntudatán múlik, amelynek szüntelen erősítése a termelőszövetkezeti párt- és tömegszervezetek legfontosabb feladata. Ezt egészítik ki és támasztják alá az anyagi érdekeltséget fokozó, a munkaegység rednszert továbbfejlesztő és kiegészítő ösztönző munkaszervezési és jövedelemelosztási módszerek.

- támogatjuk az olyan munkaszervezési és ösztönző módszerek alkalmazását, amelyek jó minőségű, szorgalmas munkára serkentik a szövetkezeti dolgozókat, biztosítják a földek jobb megmunkálását, a jószágok jobb gondozását, s ennek alapján nagyobb terméshozamokat, tehát a közös gazdaságok, a szocializmus erősödését szolgálják, s ugyanakkor maguk a szövetkezeti tagok is megtalálják a számításukat.

- a népgazdaság ismert szükösebb teherbíró képessége szüköségessé teszi a termelőszövetkezetben a saját erőforrások maximális felhasználását. szocialista államunk természetesen ezután is hathatósan segíti a termelőszövetkezeti parasztságot a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság kiépítésében. a törvényjavaslat 36 milliárd forintot - az összes beruházások 17-19 százalékát - irányoz elő a szocialista mezőgazdaság anyagi-műszaki ellátásának javítására, a termelés korszerűsítésére. a tervidőszakban 37 000 traktort kap a mezőgazdaság, a gépesítés fejlődésére jellemző, hogy míg 1956-ban egy 15 lóerős traktor-egységre 358, tavaly 193 katasztrális hold szántó jutott: a tervidőszak végére 112 katasztrális hold szántó jut majd. fokozódik a gépi aratás is. 1956-ban a gabonafélék összterületének 19 százalékát, tavaly 42 százalékát, az idén, a terv első évében pedig 60 százalékát takarítottuk be géppel, az öt éves terv utolsó évében a gépi betakarítás aránya 95 százalékra növekszik.

- a termelés fejlesztésére eloirányzott állami és termelőszövetkezeti erőforrásokat okosan, célszerűen kell felhasználni. főként olyan területekre kell összpontosítani, amelyek a népgazdaság szempontjából a legfontosabbak, és ahol megtérülésük gyorsabb és gazdaságosabb; ilyenek a műtrágyagyártás, az öntözés, a gépesítés, a növényvédelem, a keveréktakarmánygyártás, a sertés- és a baromfitenyésztés, hizlalás, stb.

- az anyagi eszközök felhasználásának ésszerű koncentrálás a természetesen összefügg azzal a feladattal, hogy hozzákezdjünk szocialista nagyüzemeinkben, mindenekeelőtt az állami gazdaságokban és fokozatosan a már területileg kialakult, megszilárdult termelőszövetkezetekben a termelés ésszerű szükösítéséhez.

/folyt. köv./

16.44

- 15 -

KB

/ az országgyűlés.....15. folyt./vm

az üzemi adottságok jobb kihasználásában igen nagy népgazdasági tartalékok vannak.

- az állattenyésztésben nehezebb és bonyolultabb a helyzet, mint a növénytermesztésben, részben azért, mert a nagyüzemi állattenyésztés kialakítása hosszabb időt vesz igénybe, másrészt, - beruházási okokból - nem tudunk oly gyorsan és annyi közös erő-erővel helyet építeni, amennyit kellene. éppen ezért a tervidőszakban mindvégig jelentős lesz a háztáji és kisegítő gazdaságok árutermelő szerepe, döntően a sertés- és baromfi-hús-, valamint tej- és tojás-termelésben, ebből a helyzetből következik, hogy a főfeladat a közös állattenyésztés minden erővel való fejlesztése, de emellett vegyük bátran igénybe a háztáji gazdaságok árutermelő szerepét. törekedjünk arra, hogy a népgazdaság onnét - a különféle szerződéses névén és elsősorban a közös gazdaságokon keresztül - maximálisan megkapja mind a terméket, amely az ország ellátásához feltétlenül szükséges, továbbá megkapjuk azt a szaporulatot is, süldőt, borjút, amely a közös állatállomány mielőbbi teljes kiépítéséhez, utánpótlásként feltétlenül szükséges.

- állami gazdaságaink az idén addigi legnagyobb búzatermés-átlagukat érték el: katasztrális holdanként több mint 16 mészét, a termelészövetkezetek búzatermés-átlaga is megközelíti a 11 mészét, a vártnál jobb termés eredményként kenyérgabonából szeptember végéig 110.000 vagon gyűlt be a központi készletbe. ez nagyon jelentős eredmény, s kifejezi a mezőgazdaság valamennyi dolgozójának, különösen a szövetkezeti parasztság derekas helytállását, felelősségérzetét az ország kenyérének biztosításáért.

- hasonló igyekezettel és szorgalommal kell nekitalnunk a jövő esztendői nagyobb gabonatermés megfelelő, gondos előkészítéséhez ezen az őszön 2,400.000 holdon kell kenyérgabonát vetnünk, tehát a tavalyinál valamivel nagyobb területen.

- alapvető népgazdasági érdek- és az ország közvéleménye is elvárja, - hogy állami gazdaságaink, termelészövetkezeteink, gépellomásokaink dolgozói a 2,400.000 katasztrális holdat az utolsó négyzetöglig bevessék, még pedig időben, s gondosan előkészített, jó magágyba! a jövő évi nagyobb terméshozamokat nagymértékben elősegíti, hogy ezen az őszön már több mint 700.000 katasztrális holdon vetünk nagytermőképességű búzafajtákat, jelentős mennyiségű műtrágya felhasználásával, eddig az időjárás kedvezőtlen volt a vetésre, mégsem szabad tovább várni, hanem minden erőfeszítéssel mozgatni annak érdekében, hogy a kenyérgabona időben földbe kerüljön!

/folyt.köv./

16.50

- 16 -

/ az országgyűlés..... 16. folyt./ gy

- amilyen kedvező volt az idei első felét a növénytermesztésre, elsősorban az őszi gabonafélékre, olyan kedvezőtlené vált az időjárás, - a július elejétől tartó szárazság következtében az őszi takarmányfélékre, elsősorban a szomsz- és silókukoricára. éppen ezért az állatállomány megfelfuttatása érdekében - ahol még nem történt volna meg - haladéktalanul a legszigorúbb takarókoskodást kell bevezetni a takarmányozásban. a kukoricaszár zomát népaféjével, szilóval, vagy mallasszal keverve silózzuk be. ez ma a legnagyobb takarmánytartalékunk. az örvondatoson megnőtt koca- és süldőállomány ottállítására, valamint a fellendült baromfi-tenyésztési és sertés-hizlalási kedv fenntartása érdekében a kormány továbbra is szorgalmazza az idén jól bevált szerződéses akciókat, amelyek révén a termelők a leszerződött jószág felneveléséhez, hizlalásához szükséges takarmány egy részét előnyös feltételek mellett központi készletből megkaphatják.

- a betervezett törvényjavaslat utal a lakosság foglalkoztatásának alakulására az öt éves terv időszakában. a keresők száma ez idő alatt mintegy 300 000 fővel nő, a nem mezőgazdasági ágazatokban foglalkoztatottak száma mintegy 370 000-el nő, a mezőgazdasági dolgozók létszáma pedig mintegy hetvenezernel csökken. a keresők létszáma a második öt éves terv időszakában nagyobb mértékben növekszik, mint az össznépesség. számottevő mértékben javul tehát a foglalkoztatottság. magyarországon jelenleg sincs munkanélküliség. a tervből pedig az következik, hogy a munkalehetőségek 1965-ig tovább növekednek. a foglalkoztatás továbbjavulása azt jelenti, hogy míg tavaly 100 dolgozónak 117 főt kellett eltartania, addig a tervidőszak végén már csak 110 főt kell. az eltartottak arányának csökkenése is hozzájárul a családok jövedelmének emelkedéséhez, a népjólételem növekedéséhez. azoknál a családoknál, ahol új családtag áll munkába, természetesen az átlagosan lényegesen felülmúló lesz a jövedelemnövekedés.

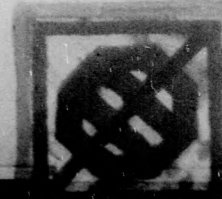
- a foglalkoztatottság növekedésével kapcsolatban felhívta a figyelmet, hogy a létszámnövekedés tervezett felső határának túllépése nem kívánatos, sőt káros lenne a népgazdaság számára. a termelési terveket ugyanis elsősorban a termelési képesség emelésével kell teljesíteni, nem pedig a létszám felesleges duzzasztásával. tudatos munkaerőgazdálkodással kell akadályozni, hogy a mezőgazdaságból a tervezett 70 000-nél többet vándoroljanak a népgazdaság más ágazataiba, az ipari centrumoktól távoli vidékeken a gazdálkodás további erőteljes betervezésével kell lekötöni és foglalkoztatni a felesleges munkásokat.

a tervidőszakban - ha lassabb ütemben is - folytatódik a lakosság átrétegződése.

/folyt. köv./

16.57

- 17 -

/az országgyűlés.....17.folyt./vm

1958-ban a keresőknek mintegy 41-42 százaléka, a múlt év végén 36-37 százalékát dobogózt a munkaszervezetben; az öt éves terv végén pedig mintegy 30 százalékuk dolgozik ott. Ezek a számok is kiadják, hogy a második öt éves terv éveiben erősödik az ország ipari jellege, s ugyanakkor a termelés korszerűsítésével természetesen a mezőgazdaság szerepe is - más vonatkozásban - megnő. a keresők számanak növekedését a dolgozni kívánó nők fokozottabb munkábaállításával, valamint a munkába lépő fiatalok foglalkoztatásával kell biztosítani. a női keresők aránya 1965-ig általában emelkedik. ezzel tovább erősítjük a nők egyenjogúságának gazdasági alapjait, a nők munkábaállításának előfeltételét, hogy nagy gondot fordítsunk a munkába lépő szakképzetlen nők képzésére, betanítására; emeljük a szakmátanuló lányok arányát a számukra legjobban megfelelő szakmákban, az iparvállalatok telepítésekor a női munkaerőhelyzetét is figyelembe kell venni.

a népgazdaság számára fokozott feladatot jelent a munkaképeskorú ifjúság továbbtanulásának biztosítása, az elhelyezkedési lehetőségek növelése. a második öt éves terv időszakában ugyanis több fiatal lép munkaképes korba, mint a megelőző öt évben. a munkaképes korba lépő fiatalok foglalkoztatásának fő formája már az iskolai továbbtanulás, jelentős részben a szakmai képzés. a második öt éves terv időszakában a 14 éven felüliek nagy száma tanul tovább. a fiatalok foglalkoztatása azonban így is munkaerőgazdálkodásunk egyik fontos problémája marad. ennek megoldására - a lehetőségekhez képest - növelni kell a 14-16 évesek foglalkoztatását, csökkentett munkaidővel és más területeken is keresni kell a megoldás lehetőségeit.

/folyt.köv./

17.01

- 18 -

KE

/az országgyűlés... 18. folyt./- szb

beszéde további részében hivatkozott a 7. kongresszus irányelveinek arra a megállapítására, amely szerint hazánk gazdasági fejlődése nagymértékben a tervezés, az irányítás, általában a vezetés színvonalának további javításától függ. szilárd, következetes, ugyanakkor rugalmas vezetésre van szükség, - hangsúlyozta. - mindenekelőtt meg kell javítani a tervezés színvonalát. öt éves tervünk céljai megalapozottak. színvonalasabb vezetéssel, a dolgozók szorgalmas munkájával teljesíthetők, sőt túlteljesíthetők az előirányzatok. egyes iparágakban nagy lehetőségek vannak a tervet túlteljesítésére, - állapította meg, s hozzátette, - a túlteljesítés irányát helyesen kell befolyásolni, a gazdaságosan előállítható, jól értékesíthető termékekre. az irányítás és a tervezés csaknem valamennyi szintjén még mindig megfigyelhetők olyan intézkedések, amelyek a népgazdasági előírásoknak nem a legcélsebb, leghasznosabb felhasználást példázzák. még mindig gyakori a felesleges készletek felhalmozása, valamint a termelés olyan növelése, amely a vállalati, vagy esetleg az iparági mutatókat kedvezően befolyásolja ugyan, de nincs tekintettel a választék bővítésére, vagy a minőségre, s ezzel népgazdasági szinten a pazarlás csatornáit nyitja meg. mindez abba a káros szemléletből is fakad, hogy egyes gazdasági vezetők még mindig hajlamosak a vállalati érdekeket a népgazdasági érdekek fölé helyezni. arra kell törekedni tehát, hogy a lehető legnagyobb mértékben biztosítsuk a túlteljesítés tervszerűségét. a terv mennyiségi túlteljesítését ott lehet és kell megengedni, ahol a nyersanyag, az energia és a népgazdasági szempontból is előnyös elhelyezési lehetőség biztosított, s a többtermelés magas minőségi alapot eredményez és így javítja az ország fizetési mérlegét. ez természetesen nagy hozzájárulást, rugalmasságot követel a gazdasági vezetőkötől. a második öt éves terv időszakában általában helyes és célszerű az alapanyagokat és a félkész termékeket előállító ágazatok tervének mennyiségi túlteljesítése. a műanyag, a műtrágya, az alumínium, a cellulóze, s a papírteljesítésben például elsőrendű feladat a termelés mennyiségi fokozása a lehető legnagyobb mértékben. de ha a kohászati termékeket nézzük: a durva- és középsori termék helyett fontosabb a finomsori áruk termelésének növelése még akkor is, ha a hengerelt-áru-termelés mennyisége emiatt csökken. kivétel nélkül minden üzemben és vállalatnál tág tere van a tervnek olyan fontos mutatóinak túlteljesítésére, mint például a termelékenység terv, a költség-színvonal, vagy a műszaki fejlesztés előirányzata. az sem mindegy, hogyan teljesítjük a beruházási tervet, vagyis, ha az új létesítményeket határidő előtt helyezzük üzembe. az ilyen jellegű terv-túlteljesítésekre érdemes és kell összpontosítani a vezetők és a dolgozók erőfeszítését, a munkaverseny erőjét.

/folyt.köv./

17.15

- 19 -

KE

/az országgyűlés 19. folyt./- szb

- az anyagi osztánzás az iparban is nagy erő, s helyes alkalmazásával jelentős eredményt lehet elérni. a prémiumrendszer ma már lehetővé teszi, hogy a gazdasági vezetők a legdifferenciáltabb feladatok megoldását tűzzék ki beosztottjaik számára, nincs szükség arra, hogy az olyan vállalatoknál, amelyeknél a termelési tervtúlteljesítése nem kívánatos, a prémiumfeltételek között ez szerepeljen. ezzel szemben sokkal fontosabb, hogy az anyagi osztánzás eszközeit olyan feladatok előérére és túlteljesítésére használjuk fel, amelyek a minőségi mutatók megjavítására, a műszaki fejlődés meggyorsítására, a beruházási költségek csökkentésére szolgálnak.

- összefoglalva megfelelő vezetéssel a dolgozók - a gazdaságosság elvének állandó szemelőtt tartásával, az anyagtakarékossággal - jó munkával nemcsak teljesíthetik, hanem túl is teljesíthetik a tervfeladatokat, s ezzel még kedvezőbbé tehetik jövőjüket.

- öt éves tervünk nagy, lelkesítő feladatok megoldását tűzi ki célul mind a szocialista iparban, mind a kiépülő nagyüzemi szocialista mezőgazdaságban, mind a kultúra terén. kit ne lelkesítenének olyan, szíles nétegeket közvetlenül érintő célkitűzések, mint hogy a tervidőszakban negyedmillió lakást, több mint 4000 osztálytermet építünk, a gyógyintézetek ágyak számát 7.600-8.000-ra növeljük, a társadalombiztosításba bevontak száma elérje a tízmilliót, vagy hogy a tervidőszakban 130 ezer darab hűtőszekrényt, több mint 600 ezer darab mosógépet és az asszonyok munkáját nagyban megkönnyítő egyéb háztartási gépeket hozunk forgalomba. vagy az, hogy 1963 végéig hazánk minden községében kigyullad a villany!

- az öt éves terv a békés építőmunka, a mindennapos munka terve. érdemes, lehet és kell is dolgozni érte kommunistáknak és parton kívülieknek, minden becsületes állampolgárnak, az ipari munkásságnak, a parasztságnak, az értelmiségieknek, egy zival - egész nőpiünknek. érdemes és kell is, hogy e nagy célokért összefogjon az ország minden dolgozója, mert azok eredményes megvalósítása a szocialista társadalom felépítésének ügyét szolgálja a magyar népköztársaságban!

a második öt éves tervről beterjesztett törvényjavaslatot az MSZMP és a magam nevében elfogadásra javaslom. /nagy taps./

/folyt.köv./

17.25

- 20 -

/az országgyűlés..... 20. folyt./ gy

brutyó jános budapesti képviselő, a szot főtitkára hangoztatta, hogy az öt éves tervvel kapcsolatban a szakszervezetek legfontosabb tennivalója: a dolgozók széles rétegeinek bevonása az éves feladatok, valamint a helyi célok meghatározásába, a részlettervek kidolgozásába, hogy - a három éves tervhez hasonlóan - a munkástömögök, a műszaki értelmiség, a tudomány képviselői, országunk minden dolgozója öt éves tervünket is sajátjának tekintse.

- tervünk sikeres végrehajtása az állami, gazdasági és társadalmi erők összefogását, törvszerű együttműködését igényli - mondotta ezután. ezt elősegíti, hogy a forradalmi munkás-paraszt kormány a szakszervezetek országos tanácsának elnökségével - az utóbbi évek tapasztalatai alapján - együttes határozatot hozott a szocialista munkaverseny szervezéséről, irányításáról, és a versenyben kitüntetések jutalmazásáról. a határozat célja, hogy a második öt éves terv időszakában a szocialista munkaversenymozgalomban még fokozottabban kibontakozzák a dolgozók kezdeményezése és alkotókészsége, a munkaverseny a jövőben még hatékonyabban segítse a népgazdaság egésze elé kitűzött legfontosabb termelési, gazdasági célok elérését, s ugyanakkor betöltsé fontos szerepét az emberek tudatának formálásában.

- a szakszervezetek jól tudják, hogy a munka termelékenységének tervezett emelése a második öt éves tervünkben szereplő feladatok megvalósításának kulcskérdése. ezért mindent megtesznek, hogy elősegítsék a műszaki fejlesztés meggyorsítását, a dolgozók szakmai továbbképzését, harcolnak a takarékosság szigorú érvényesítéséért, elősegítik a vezetés színvonalának emelését, - mondotta befejezésül.

a második öt éves tervről szóló törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

horváth ede, győr-sopron megye képviselője iparunk fejlesztésénél néhány fontos kérdéséről, a gyárak, üzemek anyagellátásának javításáról, az üzemszervezési módszerek fejlesztésének jelentőségéről beszélt.

- az élet, a mindennapok gyakorlata fényesen bebizonyította: helyes az az irányelv, amely a gyárak és az üzemek belső korszerűsítését, a fizikai munkák gépsítését állította előtérbe. öt éves tervünk elkészítésekor pártunknak és kormányunknak nagy gondot okozott a terv végrehajtásához szükséges nyersanyag biztosítása, hiszen minden iparágunk dolgozik olyan értékes nyersanyagokkal, amelyeknek ára a termelt iparcikk árának nagy részét, sokszor 50-60 százalékát teszi ki. éppen ezért érdemes elgondolkoznunk azon, hogy gyakran kénytelenek vagyunk a keltetésnél 20-30 százalékkal több anyagot felhasználni egyes cikkek előállításához, mert a berendezések, amelyekkel az alkatrészeket ontjuk, vagy formába kovácsoljuk, korszerűtlenné, nem felelnek meg a mai követelményeknek. üzemünk egyes alkatrészeket csak nagy önsulllyal tudnak gyártani, s ez természetesen drágítja a termelést. ezért fontos a kohászati berendezések korszerűsítése is.

/folyt. köv./

17.38

- 21 -

17.38
H. K. K.

/az országgyűlés... 21. folyt./vm

a képviselő elmondta: üzemek tetemes részénél - első-sorban ott - ahol sok forgácsológép működik - sok gondot okoz, hogy a segédmunkások legnagyobb részét leköti az anyaghulladék szállítása. ezen a téren is számottevő költségcsökkentést, megtakarítást érhetnénk el, ha a félkészárut gyártó üzemeket korszerű gépekkel és szerszámokkal látvánk el. sokmillió kiadástól mentesítheti népgazdaságunkat az üzemek belső szervezettségének javítása, a még gyakran előforduló kapkodás, szervezetlenség megszüntetése is. a belső szervezetlenség - mutatott rá - elronthatja a gyárak munkásainak elképzeléseit, drágíthatja a termelést, selejtet okozhat, akadályozhatja a tervek teljesítését. az utóbbi hónapokban a kohó-és gépipari minisztérium már szervezeten irányított tapasztalatcserével igyekszik az üzemek belső szervezettségét javítani, s biztos, hogy ez a követésre máltó módszer értékes eredményeket hoz majd.

a törvényjavaslat előirányzatai reálisak, megvalósíthatók, messzemenően szolgálják népünk érdekeit, ezért az ipari és a közlekedési bizottság, továbbá a győr-sopron megyei képviselőcsop. nevében elfogadom és elfogadásra ajánlom. - fejezte be felszólalását horváth ede.

varga károly somogy megyei képviselő a megye mezőgazdasági eredményeiről szólt. megemlítette például, hogy somogy-megyében 10.000 szarvasmarha-és 25.000 sertés-férőhely épült 1960-ban. ez adott arra, hogy részben megoldják a közös állatállomány elhelyezését, s így a megye állatállománya az elmúlt évben lényegesen növekedett. a takarmánybázis biztosításával kapcsolatban felhívta a figyelmet a rétek és legelők gondosabb ápolására, trágyázására. - ha ezeken a területeken a kezelést és a ráfordítást kissé javítjuk illetve növeljük, például esetenként az öntözéses lehetőségeket kihasználjuk, akkor a rétek 14 mézsás és a legelők 5 mézsás átlagos hozamait már az első években legalább 10 százalékkal növelhetjük - mondotta, majd hozzátette, ez évi 34 322 vagon takarmánytöbbletet jelent.

a továbbiakban szóváltotta, hogy a borsó, a sörépa és a napraforgó termelését elősegítené, ha a termelősövetkezetek az átadott mennyiség után valamilyen formában vagy arányban takarmányvisszatérítést kapnának. javasolta, hogy az élelmiszeripari minisztérium a földművelési tárccal együtt vizsgálja meg ezt a kérdést. javasolta azt is, hogy a borjúnövelésben szervezzék tovább a szabad-tartásos rendszert, amely lehetővé teszi megfelelően edzett állatállomány kialakítását. végül indítványozta gépjavitó központok vagy műhelyek létesítését és az alkatrészutánpótlás megszervezését; továbbá a munkagép-gyártásban a kazalozók és a háromagcséplők számának növelését.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.
/folyt.köv./

17.45

17.47

Laci

- 22 -

/az országgyűlés.... 22. folyt./ gy

kovács gy. piórné, fejér megyei képviselő ugyancsak a törvényjavaslat helyesen jelöli meg szocialista mezőgazdaságunk további fejlődésének útját, amikor alapvető feladatként a növénytermesztés hozamainak fejlesztését állítja a mezőgazdaság elé.

a továbbiakban beszámolt arról, hogy fejér megyében az idén jelentős volt a fejlődés a szövetkezetek megszilárdításában és a mezőgazdaság gépesítésében. a termelősövetkezetek múlt évben buzaterületüknek mintegy 50 százalékát nagyhozamu fajtákkal vetették be. ennek meg is volt az eredménye, mert az idén holdanként 13.4 m zsót, az előző évinél 22 százalékkal többet takarítottak be búzából. egyes szövetkezetek - folytatott - most az esőre várnak, késlekednek a kenyérgabona vetéssel, takarítással. a kiszáradt talajok megművelésénél felmerülő többletkiadásokkal - az ilyen magtartás népgazdaságunknak és szövetkezeinknek egyaránt kárt okoz.

a továbbiakban a termelősövetkezetek állattenyésztésével foglalkozott, és rámutatott a korszerű takarmányozás jelentőségére. a fejér megyei termelősövetkezetek a közös állattenyésztésben jelentős eredményeket értek el. az idén például több mint 13 000 hizottsertéssel többet adnak a népgazdaságnak, mint amennyit tavaly adtak. tizenhárom vagonnal több baromfit adnak el a múlt évinél.

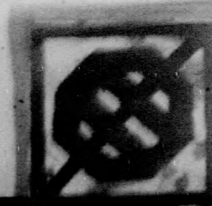
a második ötéves terv végrehajtásában nagy feladatok vannak a termelősövetkezetekre is - mondotta befejezésül. - szükséges, hogy közösen határozzuk meg a téren tennivalóinkat. a növénytermesztés hozamainak gyorsított fejlődésére már most ösztönözni is megvannak a lehetőségeink. a tapasztalat szerint a jőszi mélyszántásban vetett kukorica jobban bírta az ideo szűrszárazságot és 3-4 mézsával, de sok helyen még többel is nagyobb termést adott a tavaszi kukoricánál. ezért a kenyérgabona vetésének meggyorsításán és befejezésén kívül legfontosabb feladatunknak az ideo mélyszántást tekintjük.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./
17.50

- 23 -

Laci

/az országgyűlés.....23.folyt./vm

Z.nagy ferenc, szolnok megye országgyűlési képviselője hangsúlyozta:

- második öt éves tervünk céljainak megvalósításában kulcskérdés a mezőgazdaság termelőerejének növelése, a termelészövetkezetek megszilárdítása. nagy és szép feladat áll előttünk, s érdemes részletesebben is megnézni, hogyan segíthetnénk ennek megoldását?

- a mezőgazdaság termelésének növeléséhez, a lakosság árúellátásának javításához az egész társadalom összefogásával olyan közszellemet kell kialakítanunk, amely a közösség erejére támaszkodva mintegy kiegészíti az állam gondoskodását.

- az utóbbi hónapokban felfigyeltem rá - s azt hiszem nemcsak én voltam így vele - hogy tért hódít, s mindinkább eluralkodik - így nevezem - a dicsekvő hangulat, helyes, ha örülünk eredményeinknek, de nem szabad szem elől tévesztenünk a helyes mértéket. a dícsokvés gyakran eltereli a figyelmet a hibákról, s enelégültséghez vezet.

a felszólaló a továbbiakban kitért arra, hogy hazánkban ma már nincs senki, józan ember, aki kételkednék a szocialista termelés előnyeiben. a gyorsabb haladás egyik előfeltétele a szakmai vezetés, a szakigazgatás, valamint a tervezési fegyver megjavítása - folytatta. ma még elég gyakran megéssik, hogy a külföldi rendelkezések kibúvókra adnak lehetőséget, s a sok baba közt elvesz a gyerek, oda a felelősség. előfordul, hogy nem határozzuk körül pontosan és egyértelműen, hogy egy-egy feladat megoldásáért ki, melyik szerv a felelős. a következmény, egy-egy dologgal párhuzamosan, s nem egyszer egymást akadályozva, kettő-hárman is foglalkoznak, vagy pedig: nem akad gazdája valamelyik fontos, többre érdemes feladatnak, területnek.

Z. nagy ferenc több példával bizonyította megállapításait. utalt arra, hogy helyesebb ha a földművelésügyi minisztérium fordít nagyobb gondot a baromfitenyésztés fejlesztésére, mint az, ha - kétségtelen jószándékkal is, - de kissé votélytársként az állat-üzemeltetési minisztérium valamelyik főosztálya is beavatkozik a dologba.

- tisztáznunk kell a hatásköröket, gondosan kijelölni egy-egy terület gazdáját. nagy gondot kell fordítanunk a második öt éves terv időszakában a szakosításra is. helyesebb, ha egy-egy közös gazdaság négy-öt növény termesztésére specializálja magát, mert így jobb eredményeket érhet el, mintha 20-22 növényfélésség között osztja meg erejét.

/folyt.köv./

17.55

1810 Zseli

- 24 -

Az országgyűlés.....24.folyt./vm

azzal egyidejűleg nem ártana, ha ugyanígy szakosítanák egy-egy minisztérium, vagy főhatóság tevékenységét is - tette hozzá a képviselők helyeslése közben Z. nagy ferenc.

a képviselő ezután javasolta: dolgozzanak ki többéves terveket a különféle közös gazdaságokban az állattenyésztés, a takarmánytermesztés fejlesztésére, összehangolására, majd arra hozott fel példákat, hogy a jó eredmények eléréséhez elengedhetetlen a jó tervezés és az állatmondó intézkedések, döntések kiküszöbölése.

- mezőgazdaságunk most a második öt éves terv időszakában olyan tartalékokkal rendelkezik, amelyek kiaknázása az eddiginél is nagyobb figyelmet érdemel. jó a falusi emberek hangulata, megtalálták a közös gazdálkodás ízét, s mindinkább látják a szocialista nagyüzem előnyeit. jól fejlődnek újonnan alakult termelészövetkezetünk is. közülük sokan például soronkívül jelentkeznék gépvásárlási igényekkel, jóllehet erre tavaly még gondolni sem mertek.

Z.nagy ferenc végül így fejezte be felszólalását:

- megugyszer hangsúlyozom, a mezőgazdaság fejlesztésének előirányzatai megalapozottak, s arra is megvan a lehetőség, hogy ezeknél is jobb eredményt érjünk el. éppen ezért a szolnok megyei képviselőcsoporthoz és az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága nevében elfogadom és elfogadásra ajánlom a második öt éves népgazdaságfejlesztési terv javaslatát.

/folyt.köv./

17.59

1812 Zseli

- 25 -

/ az országgyűlés.... 25. folyt./ gy

kurucz márton csongrád megyei képviselő elmondotta, hogy megyéjükben a termelőszövetkezetek gazdasági és politikai téren egyaránt erősödtek. a buza termésátlaga az idén 11.2 mázsa volt a megyében, vagyis 3.2 mázsával nagyobb az előző hat év átlagánál. az állami gazdaságokban pedig csaknem husz mázsás átlagtermést takarítottak be. a termelőszövetkezeti tagok összesen harmincezer sertés hizlalására kötöttek szerződést. az aratási munkák 78 százalékát géppel végezték, s így sikerült elérni, hogy augusztus 20-án már a cséplés is befejeződött.

a megye ipari termelése az első félévben 7.6 százalékkal növekedett az előző év hasonló időszakához képest; mégpedig 71 százalékban a munka termelékenységének fokozódása révén.

a dolgozók életszínvonalának emelkedésére jellemző, hogy a takaréktétállomány az 1955 évinek kilencszeresére növekedett. az idei első félévben 5 000 hálószoa- és konyhaberendezést, csaknem hatmillió forint értékű körpítőzött butort és mintegy 4000 elektromos háztartási gépet vásároltak. kérte, hogy amennyiben lehetséges további új üzemeket létesítsenek, illetve meglévőket telepítsenek a megyébe, méghozzá elsősorban olyan üzemeket, amelyek munkaigényes termékeket állítanak elő, s így minél több dolgozót foglalkoztathatnak.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./
18.04

- 26 -

18.14 *[Handwritten signature]*

/ az országgyűlés.... 26. folyt./ gy

benkei andrás, szabolcs-szatmár megyei képviselő kiemelte, hogy az öntözött terület az ötéves terv végére a jelenleginek csaknem háromszorosára - 460 000 katasztrális holdra - növekszik. hozzáfűzte azonban, hogy hazánkban az öntözésre alkalmas vizek felhasználásában még csak a kezdeti lépéseket tettük meg. szabolcs-szatmár megye területe, amelyet a tiszta, a szamos, a kraszna, a tur és holt ágai hálóznak be, kiválóan alkalmas a nagyüzemi öntözéses gazdálkodásra. a tur mentén például rizst termelnek kiváló eredménnyel. a megye vizeinek felhasználásával a rizs vetésterületét tovább lehetne növelni. ez annál fontosabb volna, mivel a szatmárberegi táj savanyú, szikes talaján alacsonyok az egyéb növényi kultúrák termés hozamai. a kevés értéket adó területeken, amelyek felszántás esetén 2-3 mázsa napraforgót, vagy 4-5 mázsa zabot teremnek csupán, rizstermesztéssel - a tapasztalatok szerint - el lehetne érni a holdankénti 3 000 forint bruttó termelési értéket. szükséges volna azonban az egész felső-tisza vidékére egységes vízgazdálkodási tervet készíteni és egységes öntözőrendszert kiépíteni.

részletesen foglalkozott a második ötéves tervjavaslatban előirányzott gyümölcs telepítési programmal is. hangsúlyozta: elsősorban olyan helyeken kell gyümölcsöt telepíteni, ahol arra a legmegfelelőbbek az adottságok, s a gyümölcstermesztésnek hagyományai vannak. a nyírség futóhomokján a rozs 2-3 mázsát ad holdanként, ugyanakkor téli almából a futóhomok holdanként a 100 mázsát is megtermi. a nyírségi táj szorgalmas dolgozó parasztsága kellő szakértelemmel rendelkezik a téli alma termesztésében. mindezek alapján javasolta, hogy az előirányzott 110 000 katasztrális holdnyi nagyüzemi gyümölcsös telepítésére elsősorban a gyümölcstermesztéssel hagyományosan foglalkozókat jelöljék ki.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

18.32

- 27 -

18.0

[Handwritten signature]

/az országgyűlés.....27.folyt./vm

bodorkós istván, vas megye képviselője a mezőgazdasági termőterület csökkenését tette szóvá. a termőföld csökkenésénél egyik oka, hogy minden falu, minden város nagy iramban terjeszkedik és el vonja a mezőgazdaságtól az értékes területeket. miközben az egyik oldalon lápok, mocsarak lecsapolásával, szikes területek megjavításával - jelentős költséggel - szinte lépésről-lépésre nyerünk mezőgazdasági területet, a másik oldalon házhelyek, s egyes nagy kiterjedésű majorok értékes termőterületet vesznek el. ezt a szemléletet meg kell változtatni, sokhelyütt bent a faluban is volna még hely, mégis gyakori, hogy a falu-széleken az értékes termőtalajból 600-800 négyszögölköt kanyarítanak ki házhelyekre. a mezőgazdaság csak akkor tudja öt éves tervét teljesíteni, ha a termőterület nem csökken és ha a mai területek kulturáltságát lényegesen fokozzuk.

hogyan tudnánk növelni mezőgazdasági területeinket? vannak-e nálunk szűzföldek? sokan azt mondánák, - hangsúlyozta - hogy ilyenek nincsenek. pedig vannak! a mi környékünkön sok faluban koptalónak hívják a legelőt, mert egy-két tavaszi hónaptól eltökintve majdnem semmit sem találnak ott az állatok. nem lehetne-e ezeknél a területeken gazdag réteket, legelőket telepíteni? lehetne, de törődni kellene velük.

vannak vas megyében olyan területek is - elsősorban a csonnán - amelyek a jelenlegi talajviszonyok között a rossz vízgazdálkodás következtében szintén csak minimális termést adnak. a földművelésügyi minisztérium által ígért támogatással megpróbáljuk a cseri terület vízellátását megoldani, elsősorban csökutas öntözési rendszerrel. szükséges lenne azonban, hogy az agrartudományi egységet tájékoztatási intézete is segítsen a problémák megoldásában.

ezek azok a szűz területek, - hangsúlyozta -, amelyek termékonnyé tételéhez a szövetkezet, a nagyüzem jobban hozzá tud férni, mint korábban az egyéni gazdaságok. a régi gazdálkodási módok helyett újakat kell bevezetni és fel kell térni a belső tartalékokat, amelyek támogatást igényelnek.

befejezésül hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság öt éves tervét teljesíteni lehet és kell, s a törvényjavaslatot a vas megyei képviselőcsoport nevében elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

szalados emil, csongrád megyei képviselő a kommunális beruházások, a vidéki városok víz-, csatornahálózatának fejlesztésével és a lakásépítések kérdésével foglalkozott. elmondta, hogy csongrád megyében a hároméves terv idején nagy összegeket fordítottak a kommunális ellátás javítására: 1958-1961 között 63 millió forintot juttattak a városi és községi tanácsok erre a célra.

/folyt.köv./

18.54

19.33

- 28 -

/az országgyűlés.....28./vm

hőmezővási helyen például szennyvíz-tisztító telep és körzeti vízművek épültek. mákon a csatornahálózatot bővítették, kistélek és csanádpalota pedig törpe-vízművet kapott.

- a lakosság sokat segített a fejlesztési tervek megvalósításában, sőt a társadalmi munkások terven felüli feladatokat is megoldottak. megyében például három év alatt a városok és községek saját erőforrásaikból 27 millió forintot költöttek új fürdők építésére. érdemes azonban elgondolkozni azon, hogy a községfejlesztési alapokat túlságosan „koncentrálták”, azaz az alapból jobbra nagyobb arányú építéseket, beruházásokat valósítottak meg - s a kisebb, a lakosságot közvetlenül érintő munkálatokat későbbre halasztották. azért kell erről szót ejteni, mert úgy tudom, nemcsak csongrádban, hanem az ország más megyéiben is találkozhatunk ilyen gyakorlattal.

- öt éves tervünk - s énről énről számolok majd be választóimnak - ismét nagy összegeket irányoz elő megyénk kommunális ellátásának javítására. befejeződik a hőmezővási helyi csatornázás, ugyanakkor megkezdődik szentes és csongrád város csatornahálózatának kiépítése. meg kellene azonban vizsgálni, nincs-e mód és lehetőség arra, hogy mákó város jogos igényeit is kielégíthessük, s erőinkhez mérten fedezetet biztosítsunk a szépen fejlődő alföldi város csatornázására.

a lakásépítésekéről szólva szalados emil képviselő hangoztatta: szükségesnek tartja a szövetkezeti házépítési akció szélesítését és kiterjesztését valamennyi városra.

- helyes, hogy második öt éves tervünk lakásépítési programjának megvalósításában államunk támaszkodik a saját erőjű lakásépítőkre. ez az építési forma jó, hiszen az építők, - saját munkájukkal, anyagi eszközeikkel és az állami támogatással - lakásproblémáink jelentős részét megoldják. az állami támogatás azonban nemcsak anyagiak juttatása legyen; nyilvánuljon meg abban is, hogy az építkezések adminisztratív lebonyolítását, a költségek felhasználását az eddiginél egyszerűbbé tesszük.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

18.59

19.35

- 29 -

/ az országgyűlés... 29. folyt./ gy

dobos józsef baranya megyei képviselő a feketeszénbányászat fejlesztésével foglalkozott, s részletesen ismertette mit tettek eddig a mecsekvidéki bányászok a törvényjavaslatban meghatározott célok megvalósításáért. az öt éves terv első évében 68 000 tonna szenet adtak terven felül az országnak és csaknem 36 000 köbméter bányafát takarítottak meg vastámok és fém-szivőgék alkalmazásával. a műszaki fejlesztés útja - hangsúlyozta - nemcsak külföldi gépek behozatala, hanem elsősorban a már meglévő gépek kapacitásának jobb kihasználása. sok még a feladat a szállítás gépsítésében, mivel a gázkitöréstől és sujtólégtől veszélyeztetett mecseki bányákban csak szűk körben lehet alkalmazni az olcsó villamosenergiát. ezért szükséges lenne nagyobb mennyiségű sujtólégbiztos villamosalkatrészt, kábel, transzformátort beszerezni, illetőleg a hazai ipar gyártmányait ilyen szempontból tökéletesíteni. a bányák világításának megjavításával is tovább lehetne növelni a munka termelékenységét.

- különös jelentőségű számunkra - folytatta - a törvénytervezetnek az a része, amely előírja, a zobáki akna fejlesztését. ebből a bányából a tervidőszak végére napi 150 vagon szenet kell a felszínre szállítani. tudjuk, hogy kormányunk különös figyelemmel kíséri ennek az aknának a fejlődését. mi is hasonló felelősséget érzünk érte. ennek tudatában természetesen, hogy már jelenleg is késnek a gépi berendezések, amelyeket külföldről kellene kapnunk, de késik a belföldi anyagok szállítása is. bár a beruházás befejezéséig még három év van hátra, szükségesnek tartjuk időben felhívni a nehézipari minisztérium figyelmét, hogy a zobáki akna az előírt időben megadhassa a népgazdaságnak a főbb várt szénmennyiséget. ezért a beruházásért nemcsak a nehézipari minisztérium felelős, hanem a kohó- és gépipari minisztérium, a külkereskedelmi minisztérium is. ezért javasoljuk, hogy megfelelő együttműködéssel időben biztosítsák a második öt éves tervben jelentős zobáki akna gépi felszerelését.

bejejezésül hangoztatta; a mecseki szénmedence dolgozói a második öt éves terv eddigi eredményével igazolták, hogy a terv céljaival egyetértnek és végrehajtásában eredményesen részt vesznek. a javaslatot a mecseki szénmedence dolgozói, a baranya megyei képviselők és a maga nevében elfogadta.

/folyt. köv./

19.06

1942 *L. Z. L.*

- 30 -

/az országgyűlés.....30. folyt./vm

az elnökölő római sándor bejelentette, hogy táviratok érkeztek az országgyűléshez. ezekben az üzemek, gyárak, vállalatok, intézmények, termelőszövetkezetek dolgozói üdvözlik az országgyűlés szombati határozatát s kifejezik egyetértésüket a német békeszerződés megkötésével kapcsolatos nyilatkozattal.

a bejelentés után horváth istván szólalt fel a budapesti képviselőcsoport nevében. a műszaki fejlesztés, valamint a korszerű tudományos üzemvezetés és szervezés kérdésével foglalkozott. a gyártmány-és gyártásfejlesztési problémák gyors megoldását szolgálja a megfelelő műszaki tájékoztatás, azonban az ezzel kapcsolatos lehetőségeket még nem használjuk ki eléggé, - hívta fel a figyelmet, majd hangoztatta: a műszaki fejlesztési alap anyagi lehetőséget teremtett ahhoz, hogy minden üzemben elegendő számban szerezhessenek be a műszaki fejlesztést előmozdító dokumentációkat. a kőst-n keresztül is tömegével érkeznek új iparágak létesítéséhez, új gyártmányok bevezetéséhez szükséges tudományos és műszaki dokumentációk. a szovjetunió például az elmúlt tíz évben 30.000 teljes műszaki dokumentációt adott át a szocialista országoknak. - de mennyivel gyorsabban tudnánk előrehaladni - folytatta -, ha mindazok a műszaki irodalmi anyagok azoknál is megtalálhatók lennének, akik a műszaki fejlesztés egyes részletkérdéseivel, azok gyakorlati megvalósításával foglalkoznak. szükséges, hogy nemcsak a vezetők, hanem a termelés alsóbb parancsnokai is, akik a jó műszaki fejlesztési és technológiai elképzeléseket valóra váltják, tájékozottabbak legyenek. a munkások és mérnökök is lényegesen gyorsabban tudnának előrehaladni az egyes gyártmány-és gyártásfejlesztési problémákban, ha a részletfeladatokban alaposabb tájékozottsággal bírnának.

a továbbiakban horváth istván a korszerű üzemszervezés fontosságáról beszélt. - a szocialista üzemszervezés és üzem-összehasonlítás feladata, hogy a népgazdaság elé tűzött céloknak megfelelően az ipar minden üzemét olyan szintre emelje, amely az összehasonlítás alapján a leghaladottabb, - jelentette ki többek között, majd hangoztatta, hogy a jelenlegi üzemi szervező tevékenység az iparban még messze elmarad a lehetőségektől, a technika és a technológia terén elért eredményektől. a a technikumok és az egyetemek sem tanítják meg kellően az ehhez szükséges ismereti anyagot.

- az üzem-összehasonlítás és szervezés terén elért kezdeti eredményeket jelentősen fokozhatnánk, ha az ezzel foglalkozó üzemgazdászok és a műszakiak sokkal inkább hasznosítanák a termelésben résztvevő munkások nagy szakmai tapasztalatait.

a terv-törvényjavaslatot a budapesti képviselő csoport és a maga nevében elfogadta.

/folyt. köv./

19.13

1942 *L. Z. L.*

- 31 -

/ az országgyűlés.... 31. folyt./ gy

tugyi István, hajdu-bihar megyei képviselő a tanácsi ipar problémáiról beszélt. többek között elmondotta, hogy a minisztériumi iparban a műszaki fejlesztés folytán egyre több gép szabadul fel, amelyeket már nem használnak a vállalatok nagy része azonban túlzott óvatosságból az ilyen gépi berendezésekről sem hajlandó lemondani és azokat a tanácsi ipar rendelkezésére bocsátani. pedig a tanácsi ipar így lényegesen könnyebben teljesíthetné tervfeladatait. a tanácsi és a szövetkezeti iparnak a második ötéves terv idején mintegy 34-36 százalékkal kell növelnié jelenlegi termelési értékét.

A törvényjavaslatot a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport és a maga nevében elfogadta.

Fekete Anna szabolcs-szatmár megyei képviselő a tervjavaslat alapján az óvodák, napközi otthonok és bölcsődék fejlesztésével foglalkozott. javasolta a gyermekintézményi férőhelyek számának növelését nemcsak országos viszonylatban, hanem megyéjében is. a második ötéves népgazdaságfejlesztési tervről szóló törvényjavaslatot elfogadta.

az elnöklő Rónai Sándor javaslatára ezután az országgyűlés elhatározta, hogy legközelebbi ülését kedden délelőtt 10 órakor tartja, s a napirend szerint folytatja a második ötéves népgazdaságfejlesztési tervről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

/mti/

/ az ülés vége 18.50 óra/

..

19.16

javitás :

az országgyűlés..... 12. folytatása harmadik bekezdésének 10. sorában a szöveg helyesen a következő :

.... forradalmi időszak, a tömeges számszerű fejlesztés.....

/mti/

20-
Leli

-32-

1961.

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi híradás

1961. október 10.

bb 1. eredményesen tovékonykednek a 13. kerületi lakóbizottságok - napirenden a soroksári ut rendezése a 9. kerületben

i ms/gk/vt/lv/m

1961. október 10.

a 13. kerületi lakóbizottságok sokat tesznek a lakosság kulturáltabb életkörülményeiért. az idén már 343 esetben folytattak különböző felújításokat a lakóházakban. ez a társadalmi munka több mint 24.000 órát tett ki. az idei évre tervezett 200.000 forintos társadalmi munkának javarésztét, mintegy 160.000 forint értékben már elvégezték. az épületek szépítésében, a virágos udvarok, a házak előtti kiskertek létrehozásában és rendbentartásában jó példát mutattak a röppentyű utca 27, a Lehel ut 32, a váci ut 159/a szám alatti épületek, valamint az újpesti rakparton levő városi házak lakóközösségei.

ma már egyre több lakóbizottság vigyáz arra is, hogy egyes rendbontó lakók ne zavarhassák meg a házirendet, a szocialista együttélést. a lakótársaik nyugalma zavarókat jó szóval figyelmeztetik hibáikra, de ha ez nem használ, erélyesebben lépnek fel. ilyenkor a lakóközösséggel egyetértésben böjölentést tesznek a tanács igazgatási osztályán. sorra alakulnak angyalföldön a gyermeklakóbizottságok is. ezek főleg a rend és a tisztaság fenntartásában működnek közre; ezenkívül különböző szolgálatokkal segítik az idős vagy beteg lakókat.

a 9. kerület egyik legfontosabb építési és közlekedési problémája, a soroksári ut rendezése. az erre vonatkozó tervokról a végrehajtó bizottság nemrég a tanácsülésnek is beszámolt. a soroksári ut a főközlekedési útvonalak egyike a ma már elavult nem elég széles a megnövekedett forgalom biztonságos lebonyolításához. a tervek szerint a boráros tér és a hámán kató ut közötti szakaszon mintegy nyolc méterrel szélesítik az utat. ehhez igénybe veszik a duna-parti tehérpályaudvar területének az uttest mellett haladó sávját. a villamos pályáját az uttest dunai oldalára helyezik és a közúti forgalomra szolgáló uttestet ketté választva ugynevezett osztott pályás elrendezésben építik át.

jelenleg a malmok iparvágánya keresztben halad át az uttesten és így ez nagyban akadályozza a közlekedést. a távlati tervben szerepel a malmok szállításának korszerűsítése. előreláthatólag tíz éven belül megépítik az új szállító berendezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy a különböző termények szállítása az uttest alatt elhelyezett csövön történjék.

/folyt.köv./
Leli 6-2

- 1 -